

Júniusi betűhálónkban elrejtettünk rengeteg magyar szót. Ezek a szavak minimum 3 betűből állnak; és ha mindnyájukat megtaláljátok, a maradék betűket összeolvasva a Szerkesztőség nyári üzenetét kaptjátok megfejtséül.

K V E J L É L Ó L A M I E S S
E F É M E E P E A O A T Á N C
B O M R N P E Ó R A K K O S S
Á N É G Y E N Á Á Ó R I G Ó Z
B T K R É M V I N T É R E Z D
É Í N E M S Y Y A L A K Ó K
S T A N K E N O Ö A G N Y R
R Í M C S A K N K A J A K R Á
V R M E Ó N N É T E Í D É E K
I S J Ó S N E M N Y O V I O
S M Á K K O M A S Z E M E K G
C Á R I Á L R R I S J D S A Z
O Ü N Z E A T E T E T K I Í K
K V Á Á N Z A J A S Z Ó E É R
K E S H Z S T T E A Ó S F É G

A fizika érettségi után nálam maradt 5 idegen függvénytábla. Nagyon köszönöm, hogy gondoltatok rám, de most már *tényleg* vegyétek őket vissza! – *pts*

R. D. középiskolai tanulónak üzenem, hogy ne féljen. Nálam lőfegyver vásárolható. – *N.*

A szobámban pihenő papírhajómra vitorlát keresek. – *pts*

Nem ismerek Shopenhauer nevű filozófust, csak Schopenhauert. – *L.*

Sz.R.! Fekete. Lista. Rajta. Én. Elővette a tollat. Felgyújtotta a villanyt. – *pts*

Unka+Béka! Azért remélem, sikerül az olasz nyelvvizsgád!

B.Andri' Tábortűz vagy papírhajó-hajtogatás?

Viszlát szemtemberben!

A sokoldalú papírhajó

Fregatt Diáklap

Fregatt Diáklap

1999. június

Megjelenik a Fazekas Mihály Gimnáziumban mindenféle időpontban és mindenféle betűkkel.

Szerkesztők **Rózsa Dávid**
Dunkel Petra
Perity Ilona
Béky Bence

Képek **Kerekes Anita**
Oldaltervek **Szabó Péter**
Főszerkesztő **Bernáth Andrea**
Felelős kiadó **dr. Jóvér Béláné**

KEDVES OLVASÓ!

Mostmár hivatalosan is megerősíthetjük, hogy beköszöntött a *nyár*. A tanárok is lassan felismerik, hogy az ő idejük lejárt, és teret engednek a táblán sok színben pompázó VAKÁCIÓ! feliratnak.

Mi pedig, diákok és vendiákok nyaralni illetve felvételizni indulunk. A Fregatt szerkesztőbizottságában hosszú vita bontakozott ki arról, hogy vajon a felvételi esélyeket latolgassuk hosszasan, vagy néhány röpké, szabadidős írással hozzákodjunk elő. Többségi szavazással végül is az utóbbi mellett döntöttünk.

De még mielőtt fejest ugranál a felfújható kertimedencébe, két dologgal maradtam adós ebben a rovatban. Talán nem ér a hír váratlanul, hogy a Fregattban rendszerváltás történt, és ez bizonyos székcseréket is magával vont.

A következő számtól a lap tördelési-grafikai munkáját Költő András veszi át. Kínézetében már ez a szám is átmenetet képvisel a félfapados ragasztgatás és a profi szedés között (remélem, inkább az utóbbit közelítve). Szeptembertől azonban András segítségével a nehézsúlyú kategóriába lépünk. A konkurencia ezt vegye fenyegetésnek.

Nekem pedig már csak egyetlen feladat maradt hátra: átadni a főszerkesz-

Naplo *néhány kedves Szűrtől Péter* *1999. június*

RÓZSA, CSERESZNYE, FEKETERIBIZLI
avagy az ifjú diák szenvedései egy fülledt vasárnapi délután a Józsefvárosi színháznak nevezett kuplerájban

Képzelnünk el egy diákot, aki már látta egyszer a Cseresznyeskert című darabot – mégpedig nem is akárhohát: a Katona József színházban.

még nem probléma, de sajnos nem tudom, hogy mire számítsak, ugyanis a másik fél (nevezük röviden K. Gabinak) még mindig nem mutatott hajlandóságot neki identitásának egyértelmű megnevezésére. Eddig még nem találkoztunk, csak chateltünk. Ő nem tudja, hogy nem tudom. Mit tegyek? (Különben öngyilkos leszek.)

Kedves Levélíró!

Mindenekelőtt szeretném megköszönni, hogy hozzám, mint a párkapcsolatok neves szakértőjéhez fordultál. A munkám azonban nagyban megkönnyíthetted volna, ha már leveled elején meghatározod, hogy *Te* melyik csoportba tartozol. Ennek eldöntése azonban nekem (a Nagy Szakértőnek) nem okozott nehézséget, ugyanis mellékállásban grafológus

Doktor úr!

Kérem, sürgősen válaszoljon! A Nagy Őt egy Chippendale Show-n ismertem meg (sajnos egyoldalúan). Csábosan hullámzó mellszőrzete feledhetetlen hatást gyakorolt rám. Nem tudom, éreke-annyit, hogy egy ilyen klassz pasi szóba álljon velem. A bökkenő azonban, hogy nekem már van barátom. Mit tegyek?

Kedves Szőrbarát!

Mindképpen tegyél egy próbát (és ha sikerül, írd meg élményedet, nagyon kíváncsi vagyok rá), de ha mégse jönne össze, ne csüggedj, inkább csempéssz a barátod tusfürdőjébe szőrmövesztő és -hullámosító hormonkészítményt.

NYÁRI ESTI DAL

Ó, maguk mindnyájan boldogok.
Ó, ó.
Ó, bezzeg én öreg vagyok már, mint a megrepedt drótúveg az alagsorban.
Ó, ó.
Ó, én már nem mutogathatom tekeversenyeken edzett gyönyörű testem a *Chip & Dale show*-n.
Ó, ó.
Ó, én már nem ugrálhatok progresszív és underground muzsikára.
Ó, ó.
Ó, én már nem csókolózhatom többé legismertebb leányzókkal egy fülledt nyári este.
Ó, ó.
Ó, én már nem olvashatom többé csodálatos kiváncsi

tovább Wils, Stephany és a népes szereplőgárda többi tagjának kalandjait.
Ó, ó.
Ó, maguk mindnyájan boldogok.
Ó, ó.
Ó, én bezzeg öreg vagyok már, mint a megrepedt drótúveg az alagsorban; és érzem, hogy nemsokára meghalok.
Ó, ó.
Ó, az én testen mindenfélék zabálni fogják, amiről csak meséltem biológiai órákon: hengeresférgek, gyűrűsférgek, laposférgek, unzóveiternyűzőfort.
Ó, ó.
Ó, én most mindenkinek nagyon kellemes nyári szünetet és pihentető kikapcsolódást kívánok. – *Alfonz Bácsi*

Lelki segély

Költő András

Kedves Doktor úr!

Szerpeltem a pénteki Chippendale showban. Meg kell vallanom, önálló színpadon nagy vívódással és kelleltenül kezdtem neki – bizonyos dolgok aggasztottak. Az első: hogy úgy vélem, az enyém túl kicsi. Ezt a showműsor nézői igen egyértelmű véleményvilágításával közölték. A második dolog az, hogy mellkasszörzetem az utóbbi időben önálló életet él: a lehető legváratlanabb pillanatban (például, mikor az ingemet levettem vetkőzés közben) elkezd hullámlani. Mióta a Chippendale show-ban fölléptem, nem bírok rajongóim – most már csak ex-rajongóim – szemébe nézni!

Kedves Showműsor-szereplő!

Első problémája elég általános, de kis jóakarattal könnyen gyógyítható. Két kúra is rendelkezésre áll, mindkettő kitűnően alkalmazható Önre. Az első: azt, ami túl kicsi, megpróbálja megnöveszteni. Ezt egy amerikai kórházban csekély 10000 dollárért elintézik. A második: ha nincs tízezer dollárja, beletörődik a megváltoztathatatlanba, *Nem a méret a lényegi!*

A második problémájára pedig csak annyit tudok javasolni, hogy hordjon napszemüveget, és ekkor nem kell a rajongói szemébe néznie. Ami pedig a szórhuilámzást illeti, a megoldás kulcsát a hajfixáló használatá jelenti. Nagykereskedésben vegye, mert sokra lesz szüksége.

Kedves Dr. Love!

Remélem, nem zavarom túlságosan, de azért bátorlódnom Önhöz fordulni, mert

egy nagyon komoly problémával küzd az egyik barátom. (Mégagsyszer szeretném tehát kihangsúlyozni, hogy a most leíráshoz kerülő súlyos gond nem az enyém.) Egy anyajegy van a bal lábammak, izé... a barátom bal lábának a talpán, a nagylábujja alatt. Ez iszonyatosan feltűnő, ha végigmegy az utcán, az összs ember az anyajegyén röhög. Szegény már nem sokáig bírja így az életet... Sajnos, a cipő sem megoldás, mert az a csúúúnya anyajegy egyszerűen átvilágít rajta. Szegény barátom úgy próbálja leplezni ezt a súlyos testi fogyatékoságot, hogy egy fémdobozt hord a lábán... De talán van valami jobb megoldás?

Kedves Levélíró!

Valóban van jobb megoldás. Javasolom, hogy a te, izé... a barátod közlekedjen autóval, így az utcán nem bámulják meg.

Kedves Doktor úr!

Elfújta a szél (a parókám), és akárhogy futottam, nem tudtam utolérni. És most itt állok a rajongók keresztröhögése előtt, magamra maradva, kopaszon. Hová menjek; Mit tegyek? – *Scarlett*

Kedves Scarlett!

Reményem mindig van, ne csüggedj! Esetleg feladhatnál egy apróhirdetést a Fregattban (ez itt a reklám helye), hátha valaki megtalálta az elveszett parókádat. Bár, gondolj bele, hogy azóta mennyi mindenen eshetett át, és hogy nézhet ki! **Kedves Dr Love!**

Holnap randim lesz. Ez önmagában

Most képzeljük tovább: ez a diák megszerette a darabot (!). Elhatározta tehát, hogy ismételt megtekinti a művet, ezúttal a magát jó idulatián színháznak nevező Józsefvárosiban. Vásárolt két darab jegyet (350 Ft+350 Ft), öltönyt vett, és anyjával útnak indult egy füledt, párás vasárnap kora este. A jegyen igen jól olvashatóan két címet tüntettek fel a szervezők: az egyik az akármilyen kft., a másik az előadás helyszínének címe: Ludovika tér akárhány (Orczy-kert). Ezenkívül mindkét címhez mellékeltek egy-egy telefonszámot.

Normális ember azt gondolja, hogy ha egy jegyen feltűntetik az előadás helyszínét, az előadás *ott* lesz. Anyuka és gyermeke tehát betért az Orczy-kertbe. Az Orczy-kertben elindultak a színház felé. Útközben találokotak egy igen kedves, ámde rendkívül csinos, ráadásul ifjú hölgyvel, aki elmagyarázta nekik, hogy a Cseresznyés kertet minden bizonnyal teljes képtelenség lenne a Ludovika téren előadni, mivel a színház épülete finoman szólva szétvert állapotban szomorkodik. Kiderült tehát, hogy visszakéne sietni a Kálvária térre, ahol a magát jóindulatián színháznak nevező Józsefvárosi található, minden bizonnyal ott lesz az előadás, nem a meghírdetett Bárkában. Immáron eggyel többen tehát beszálltak a kocsiba, és elvágattak a fentebb nevezett közterületre.

A Józsefvárosi falfelületén pedig ott virítottak a Cseresznyés kert-plakátok. Ekkor tíz perccel múlt hét óra; normális színházban ilyenkor már javában megy a – na, nem a reklámblokk (azért ott még nem tartunk, de ha így haladunk, hamarosan odáig is eljutunk), hanem a – darab. Itt az ajtóban tolongtak a népek, úgyhogy a diák is beférkőzött a „színház” térbe, hogy lássa, mi a helyzet valójában. Nos, a Józsefvárosi olyan hely, amit még fapadosnak sem igazán lehet nevezni; ez akkor színház, amikor a Cseresznyés kert királydráma. A nézőtér első sora a színpadon helyezkedik el, úgy fél méter távolságra a színészektől. Üres szék természetesen nem volt egy darab sem. Ekkor a diák már mérhetetlenül dühös volt – 700 forintért séta az Orczy-kertben, aztán tolongás egy sufni típusú raktárban... Anyjával karöltve visszasetált a pénztárhoz, és kedvesen közölte, hogy... (***)

A pénztároskisasszony megrémült, hebegett-habogott, ja, hogy miért kell több jegyet kiadni, mint a színház befogadóképessége, jaj, nem tudtam, izé, klm..., persze, visszafizetjük, hogyne, izé, jaj, jaj – és fissaadott egy Szent László-arcú Szent István-bankót. Pénzügyileg jól járt a család; nyertek 300 Ft-ot a röpké-színházlátogatás alatt. Vigasztalódsásképpen anya és gyermeke evett egy-egy fekete-ribizli-fagyaltot, majd hazamentek.

Az eset jegyzőkönyve röviden:

- ① Találkozás egy csinos hölgygel (igaz, a diák körülbelül tíz percet beszélt vele összesen; azért mégis).
- ② Abszolút pénzügyi nyereség (de milyen áron...)
- ③ Feketeribizli-fagyalt (de hol van ez az eprestől...)
- ④ Ha ilyen egy kupleráj – milyen lehet az igazi! – *R.D.*

FINNEK, AVAGY?

Bizonyára többen észrevettétek, hogy május közepén ismeretlen szöke lányok lepték el a sulit, és valamilyen érthetetlen nyelven karattyoltak.

Akik jobban odafigyeltek, felismerhették a finnugor alapszókincsből származó, s így magyarul is hasonlóan ejtett szavakat, és ebből páratlan logikai készséggel, eszükbe jutva, hogy ezen esemény esetleg összefüggésben állhat a fél 3.a (bocsánat, 11.a) októberi, finnországi utazásával, rájöhettek, hogy a fentebb említett leányzók finnek. (Egyébként nem is volt mindegyik szöke, habár, akik eredetileg nem voltak azok, azok is többnyire szókítették a hajukat. Egyébként nem is volt mindegyik lány, volt egy fiú is, habár ő kékre festette a körmeit.)

Kéthetes itléitük alatt sokféle helyre elvittük őket, például a Parlamentbe, az Operába, múzeumokba, sétahajókázásra, a Margit-szigetre, libegőzni, a Gellért-hegyre, az osztálykirándulás keretében Veszprémbe (amely városuk, Rovaniemi testvérvárosa), Balatonfüredre, barlangcsónakázásra, vásárolni, stb. Szervezett program keretében láttak várakat és templomokat, Budapest nevezetességeit, megtapasztalták milyen a nagyváros, mi az, amikor tömve van egy közlekedési jármű, hogy néznek ki a csövesek... Elvittük őket a ballagásra is, habár a többségük allergiás a virágokra. Voltunk továbbá szórakozni. Én például a vendégemmel M.É.Z.-táncházba (itt fel is kérték táncolni) és -koncertre (itt külön köszöntötte az együttes két tagja) mentem. Rendeztünk (főleg a Viki) nekik búcsú-bullit is. Vagyis, szerintem, elég érdekes és változatos programot állítottunk össze.

De a várt hatás mintha elmaradt volna... Nem látszott rajtuk túlzott elégedettség, sőt vagy egyáltalán semmilyen hatást nem váltottak ki belőlük az események, vagy pedig éppen hogy követelőztek... Tisztelet a kivételnek! Pár nap múlva már nem tudtuk biztosan, hogy a barátainkkal való együttlevésen, a napozáson és a vásárláson kívül szeretnének-e mást is csinálni. Azért remélem, jól érezték magukat nálunk. Egyébként erről azért biztosítottak is minket a repülőtéren, mielőtt hazautaztak. Ahogy a mondás is tartja, a látszat, úgy látszik, csal...

Nehéz elhinni, hogy bármilyen rokon kapcsolat áll fent, ha még oly távoli is, a két nemzet között. *(ne feledd: azóta volt Erelköz, Levédia és még ki tudja, mi minden – pts)* Egészen mások, mint mi. Reggelente nem rohagálnak fel-alá a lakásban, hogy az indulás előtti öt percre süřítsenek be negyedórányi teendőt. A tanárnak náluk nem sok tekintélye van. Enni nem szeretnek, viszont nassolni annál inkább... Legtöbbjük kedvence az a bizonyos, fekete gumicukorka, a bocsokorsój. Meglepően sokan dohányoztak közülük. Azért néhány hasonlóságot is sikerült felfedeznem: Vendégem rendszeresen kifűzés nélkül vette le a cipőjét, csakúgy, mint az öcsém, és ugyanúgy papucs nélkül máskált a lakásban, mint én szoktam. *(és ugyanúgy két szemre volt, mint nekem... – pts)*

Talán még nincs veszte minden?

– Bernáth Andi

mi lesz a cikkemmel???)

Már kezd beesteledni, sőt mi az, hogy kezd, már határozottan este van! Táborítúnél süített szalonna, hagymával és kolbásszal, héjában sült krumpli, után újabb adag eper – a gyomrom befogadóképessége ezzel nagyjából ki is merült.

Jé, már fél tíz van? Hoppá! Mi lesz a könyvkritikával? Habár...

Mit irogatsz már annyit? *Feküdj már le!* Fél tizenkettő van! Jó, de mi lesz... majd csak megírja valaki helyettem az éjszaka...

... ahol az emberek élete a Központi Kiköltő és Beidegző Intézetben egy palackban kezdődik, és már embrió korukban eldől, hogy mi lesz a céljuk. Az egész gyermek- és felnőttkorukat a beidegzés alatt elismételt egységű tételek irányítják (pl. mindenki mindenké, a fájdalom csak illúzió.) Az egyén boldog, hogy az lehet, ami(vé kondicionálják).

Van valaki azonban, akit nem sikerült optimális emberré idomítani. Bernard – micsoda sorscsapás – egyéniség, szereti a természetet és nem hajlandó hetente partnert váltani. Déli tanulmányúján, egy indiai rezervátumban megismerkedik egy „Vademberrel”, és magával viszi a civilizációba...

– Idna

KÉPTÁR

– Kerekes Anita tusrajza

jövőből. Egy olyan világot, ahol...

Ez siralmas! Túl sablonos, unalmas. Szörnyű! Jobb lesz, ha előlről kezdem: A Szép új világ egy utópiát mutat be, egy olyan világot, ahol...

Még rosszabb! Azt hiszem, jobb lesz, ha egy kicsit behunyom a szemem, hátha úgy könnyebben születnek a gondolatok. Igen, határozottan egyszerűbb így vámi az ihletre. Habár ez az ülő testhelyzet mintha egy kicsit kényelmetlen lenne... Ledőlök egy kicsit...

Kelj már fel, *indulunk!* Micsoda?! A fékezhetetlen fergetegbe, elaludtam! Most mi lesz a cikkemmel? Közben kiderül, hogy mégsem kirándultunk, hanem megyünk a telekre. Ott biztos lesz alkalmam megírni a kritikát – gondolom, és jóhiszeműen magamhoz veszem a tollam és a mappám, tele papírral. De...

Minek hozod ezt? Hát... Csak nem karasz irogatni? *Kapálni fogsz* és gyümölcsöt szedni! Én, kapálni?! Talán, ha egyszer-kétszr kapáltam eddigi életem során. Na, nem baj, aggódni fölösleges (ezt az idegeimnek is megmondhatná valaki!), majd csak meglógok valahogy, és összedobok egy cikket.

Szóval, irány a telek, *Menjünk epret szedni!* Epret?! – talán várhat még az a kritika egy kicsit...

Mekkora eprek! – muszáj tesztelnem őket. A tesztelés nem egyszerű feladat, természetesen a lehető legnagyobb alapossággal kell eljárni. Úgyhogy egy kicsit el is húzódik a dolog...

A *cseresznyét is le kell szedni!* Hm – talán még akad egy kis időm. Felmegy a leány a fára, a cseresznyefa tetejére... – azért odáig nem jutottam el, csak a fa két-harmadáig, mert feljebb már túlságosan lengedezett az ág. A szedés folyamatait természetesen társítottam (sőt, talán helyettesíttem) az evéssel.

Míndezek után „rövidke” pillantást vetettem a szőlőre és egyéb kerti érdekességekre, például a citromfűre: ez egy kisebb bokor-méretű, dúsán zöldellő növény, amelynek a levelei citromillatot árasztanak magukból. Volt szerencsém találkozni a sóskával is: nyersen egészen savanykás íze van. Sőt (nem azért, hogy dicsekedjek), de még csicséri borsót is láttam.

Míndezek után úgy gondoltam, eljött a megfelelő alkalom, hogy végre megírjam a cikket: *Huxley Szép új világ* című könyve egy megdöbbentő világot mutat be. Egy olyan világot, ahol az emberek...

Jé, azok ott nyulak? Muszáj közelebbről is megnéznem őket, nem fog sokáig tartani... Az pedig egy kutyá? Szia kutyus, gyere ide... Szent ég, abban a kosárban egy kismacska van! Ne félj, nem bántalak! Hogy te milyen tündi-bünci jószág vagy! És milyen mafi!

Na, de mostmár elég az áradozásból, első a kötelesség. Szóval a *Szép új világ* egy nagyon érdekes és egyben megdöbbentő könyv, olyan jóvót fest az emberiségről, hogy...

Gyere már szalonnát sütni! (Úgy látszik, a kapálás elmaradt.) Jó, jó, megyek. (De

TE IS NEMSOKÁRA BALLAGSZ, NE FÉLJ!

Egy esős napon történt. A vizálló szédzseki alatt öltöny, az öltönyben pedig egy szép reményeket tápláló véndiák lapult.

Tanáraitól már búcsút vett az előző napokban (az enyhén(szólv) hamiskás énekhangért ezúton elnézést kér), nemrég tönlesztette fagyalt-adósságait, még a fizika feladatgyűjteményt is visszavitte a könyvtárba. Mivel ez volt a lírai én első ballagása, kissé szorongva, egy búcsúének dallamát felidézve lépett be az iskola kapuján.

Régi mesékre emlékszel-e még? Kisinóci túristaház, lúdbőrdermesztő hideg, az utolsókat rúgó villanykályha. Foki tanár úr mesélt. Rövid történeteket olvasott fel a Dekamerontól, így ringatva álomba a hetedikes „c” öppsegeket. Két osztiálykirándulás között „kis matematikusként” éltünk, Orosz Gyula és Dobos Sándor tanár úr szárnyai alatt. Akkoriban még számoztuk a feladatokat, és ellenőriztük a leckét. Igen, emlékszem még. Ha a mesékre nem is, a karácsonyi szaloncukorosztásra mindenképpen. *Volt egyszer rég, volt egyszer rég.*

Szép tavaszon ragyogott fenn az ég. Tavasz volt, szünet volt, és páran mégis a padban ültünk, Vincze Márta tanárnő önkéntes verseny-előkészítő szakkörén. Azért ne higgyétek, hogy túl voltunk terhelve. Mindenki eldönthette, hogy mennyit vállal, nálunk nem volt versenykényszer, és a szakkörért se járt jobb jegy, legfeljebb egy jobb fajta gyümölcstorta év végén. A földrajzot, azt viszont meg kellett tanulni: Laki tanárnő totóit még a dörzsölt tippmixesek is hosszú ideig emlegetik (a Laki-féle fehéruhas télapóról nem is beszélve). *Volt egyszer rég, volt egyszer rég.*

Óh, hogy miért nem mesélsz már nekem? Elmúlt az utolsó kirándulás. A mesék helyébe a poharak koccanása lépett. Eljártuk az utolsó közös táncot. Azért reméljük, hogy nem válunk jampeccé, mire fölönvünk. Az osztiályterem falán lassan gyülekezni kezdtek a fényképek. A hozzájuk tartozó „mese” azonban nehezen önthető tablóformába. *Boldog idők, soha nem feledem.*

Hallani vélem a hangodat még, Megilletődve hallgatta végig a harmadikosok zenés-játékos búcsúztatóját, és jó ötletnek tartotta, hogy az elmodott versek szövegét papíron is kiosztották. Ezután tömegfurakodással egybekötött virágáradat következett, majd órákig tartó menet indult folyosókon, termeken és lépcsősorokon át. Az utat néhol mélyértelmi feliratok szegélyezték, de a lírai ének többmindenre (összeesés elkerülése, dalolás, az ajándékok és a virágok egyensúlyban tartása, levegővétele) kellett figyelnie annál, mintsem hogy eme jótanácsok eljussanak hozzá.

Egyesek a menet alatt újabb kisteherautónyi virágot kaptak, mások lufikat vagy szörmeállatokat. A lírai én nem irigykedett rájuk. Az ő szemében sokkal többet ért az a kézzel ragasztott papírhajó, mellyel az előző négy szám „gályarabjai” kedveskedtek neki. Ha valamiért érdemes volt végigcsinálni, hát ezért. Hogy nem csak a búcsúzó szépítgeti a régi emlékeket, hanem rá is visszazogondol majd valaki. *Volt egyszer rég, egyszer rég.*

– Peter Taylor

Íksz-ektek

Bernáth Andi

MÁJUSI ECLOGA

Költő

Szürkehasú gomolyfelhők alatt szítál mozdulatlanul egy vörös vércse. Mintha nyár lenne, fülledt a levegő, nem moccan pocok, egér, de még sáska vagy tücsök sem, amire a ragadozó madár lecsaphatna... Messzire eltávolodtam az úttól, de előttem egy magányos fa árnyéka hívogat, hogy lepihenjek.

Magányos fa

Itt, a kiskunsági pusztában nem nőtt törzsem óriásira, az állandó szél féldalassá tette koronámat, s a leveleim sem feszülnek vízzel telten a nap felé.

Költő

Éppen eléggé hálás vagyok, hogy hűsölhetek ebben a hirtelen jött melegben lombod alatt, és hátam a törzsednek támaszthatom... Furcsa táj a puszta. Ahogy körül nézek, úgy tűnik, mintha a mindenség közepe lennél. Minden távoli, kékre vesző, egyformán jelentéktelen.

Magányos fa

A közép az egyetlen pont, amelynek nincsen párja. Nézz körül: a kétkben, a messzi tájban minden tárgy része valami egységnek. A templomtorony a falu éke, az akácok a tanyát öleli körül, az utat jegenyesor jelzi kétoldalt.

Költő

Csakugyan ennyire tártatlan vagy? Nem fészkel madár ágaid között, nem rág legalább egy lepke hernyója, s nem ülök-e legalább én, a vándor itt?

Magányos fa

Gyenge vagyok fészeknek, s ha néha megpihen egy-egy vércse ágaim hegyén, elszáll rögvest. Irthagynak, még élősködőim is: bebábozódik a hernyó, s a lepkének már nincs maradása. *Ugyan ki akar egy magányos fa menedékébe húzódni?*

Költő

... Hallod, zivatar lesz? Már dörög és esik. Szentmiklós felett. Menmem kell. Kisgyerekként megtanultam, hogy villámlás idején nem szabad nyílt terepen egyedül álló fa alá állni.

Magányos fa

Figyelemreméltó, milyen hamar megtanuljátok, hogy a magányos veszélyes is. Maradj, kérlek! Kicsit félek én is vihartól, hiába láttam többet, mint te!

Költő

... Gyáván szaladok, s kopognak a kövér esőcseppek a fejemen, mint pofonok.

– *Kerekes Z. György*

EMBER TERVEZ...

A most következő szösszenet „műfaja” előtt – úgy érzem – nagy távlatok nyílhatnak itt, a Fazékban. Arról írok, miért nem tudtam megírni a cikkem.

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy péntek este. Végre itt a hétvége – gondoltam. Házi feladat alig volt (alig 2–3 órányi), a szobámban a szokásos, hétvégre felgyülemelő rendetlenség valami szerencsés véletlen folytán ezúttal hiányzott (nem nekem), egyszóval ideálisnak látszottak a körülmények, hogy a hétvégén végre jól kialudjam magam, és írjak egy kritikát! Aldous Leonard Huxley *Szép új világ* című könyvéről. Halványan rémlett ugyan, mintha szó lett volna valami hétvégi elutazásról, de nem idegeskedtem túlzottan emiatt, elvégre úgyszem indultunk el szombat délutánál hamarabb – gondoltam, addig meg úgyszem mindent elintézek. Miután mindent ilyen jól elterveztem, boldog meglepéssel nyugovóra hajtottam a fejem, azaz hajtottam volna, de ekkor kiderült, hogy *másnap korán reggel* (9–10 körül) indultunk. Sebaj, akkor hétkor felkelek (az alvást máskor bepótolom), elkészítem a cikkemet, a tanulivalók meg jönnek velem. E rövid tervmódosítás után beállítottam az órát, és elvonultam aludni.

Másnap *reggel kilenckor* arra *ébredtem*, hogy kopognak az ajtón. *Tízkor indultunk* – hangzik a felszólítás. Hoppá! – mintha kicsit elaludtam volna... Álmomban lenyomtam az órát, és még csak nem is emlékszem rá? Felettből furcsa... Bár, most már mindegy. Majd megírom azt a cikket valamikor a nap folyamán. Igaz, nem fogom tudni bepötyögni (elvégre a gépet és a monitort mégsem cipelhetem magammal), de majd csak lesz valahogy...

Végre elindultunk, persze tíz helyett fél tizenkettőkor (emnyi idő alatt írhattam volna egy rövidebb cikket vagy aludhattam volna még egy sort). Természetesen *nem az egyenes utat választjuk* a célunk felé, ahogyan mindig szoktuk; nem a változatoság kedvéért egyórák kerületét teszünk a dombokon át, hogy gyönyörködhesünk a tájban. Nos, igaz, hogy útközben nem tudok írni, de legalább ihletet meríthetek a látványból. Kék ég, fehér felhők, zöld lombok, virágok mindenfele – tényleg szép. Sőt, több mint szép (közben megpróbálók elvonatkoztatni a szerpentín út okozta erős kavargástól a gyomromban).

Megérkezünk. Először is megebédelünk, aztán *kirándultunk*. Tessék?! Kirándultunk egy kicsit ebéd után, mielőtt elindulnánk. Tehát az étkezést követően elvonulok az egyik szobába, és nekilátok a feladatnak.

A múltkorábban kezembe nyomtak egy régi, kissé ütött-kopott, fekete kötésű könyvet. A címe: *Szép új világ* (ami ugyan nem pontos fordítása az eredeti *Brave New World*-nek). Az angol szerző, Aldous Leonard Huxley 1894 és 1963 között élt. Szatirikust, haladást bíráló regényei mellett verseket is írt. A *Szép új világ* egy megdöbbentően új és ijesztő világot tár elénk a távoli (talán nem is annyira távoli)

SZŐRMEBUNDÁK ÉS FÜSTFELLEGEK

A környezeti ártalmakról, vírusokról és az állatvédelemről egyre több könyv, film, ismertetés lát napvilágot, ami igen hasznos, mert manapság az emberek szeretnek nemes egyszerűséggel elsiklani ezen problémák felett. Tulajdonképpen a mai rohanó világban kit lehetne ezért elítélni?

A 20. század globális problémáit – többek között – a környezetszennyezés, a betegségek, a védett (vagy védtelen, de biztosan védtelen) állatok tömeges pusztítása és az esőerdők kiirtása alkotják. Sokakban merül fel a jogos kérdés: mit tehetünk, mi a hétköznapi, egyszerű emberek akiknek a mindennapi élet problémáit kell, hogy megoldjuk elsősorban?! A helyzet meglehetősen abszurd és ellentmondással teli, hiszen mindenki szeretne egy tiszta, jobb világot, ami hibátlan, de sajnos ilyen még a mesében sincsen. (Remélem, nem vádolnak túlzott pesszimizmussal.)
(*Mindenki szeretne tiszta, jobb világot, de csakis akkor, ha az mások munkájával, mások pénzéből jön létre. A környezetvédelem rövidtávon nem kifizetődő, ezért szükség van állam(közi) szintű szabályozásra és támogatásra. – a szerk.*)

Az ember vérszenes rombolja környezetét. A *belső égésű motor*, amely a gépkocsit hajtja, szén-monoxidot termel, ez szagtalan gáz, amely mérgező, és rákot is okozhat. Az autók motorjai szénhidrogént és nitrogénoxidokat is kibocsátanak, ezek a napfény hatására alacsony légköri ózont hoznak létre, amely izgató és légszennyező anyag. A légszennyezés súlyosabb formája azonban más forrásból ered: a *szintézisű erőművek* és más *ipari üzemek* által kibocsátott kéndioxid és nitrogéndioxid a kipufogógáznál is veszélyesebb. A légszennyezés azonban csupán kis része Földünk környezeti problémáinak.

Óriási gondot okoz az *esőerdők kivágása*, a *védett állatok tömeges irtása* – akár egyetlen prámbundáért. Az állatvédők pedig hiába tiltakoznak. Az egyik legnagyobb felháborodást az utóbbi időben Naomi Campbell amerikai topmodell váltotta ki, aki a Peta (amerikai állatvédő szervezet) „tagjaként” az egyik divatbemutatón állati szőrmeben jelent meg. Azt hiszem ezek után az említett állatvédő szervezet is mélyen elgondolkodhat tagjai őszinte hozzáállásáról.

Az érdekesség továbbá az, hogy ahogy az emberek egyre civilizáltabbá válnak, és egyre többet tudnak az őket körülvevő világról, biztos, hogy ezzel egyenes arányban és a fejlettségi szintüknek megfelelően csak előnyeit származnak belőle? Hiszen régen nagyanyáink természetes módon, pl. libazsírral gyógyították a légszűrőt, ellenben ma többféle gyógyszer is alkalmas erre, de az adott gyógyszerre való érzékenység mindig fent állhat. Ez tulajdonképpen egy örögi kör. A természet és az ember kapcsolatát talán Goethe híres idézetével tudnám kifejezni: „A Termost nem ért tréfát: mindig igaz, mindig komoly, mindig szigorú, mindig igaza van; a hibák és tévedések mindig az emberéi.”

Elgondolkodtató...

– Sz.V.

KÉRDEZŐS JÁTÉK

A harcosnő elért a labirintus utolsó térémbé, ami sűrű köddel volt teli. A körheteken át.
– S a fegyvered? – kérdezett rá a mágus.
– Nagyon jó lándzsa, vasból van a helye. Árnymanó barátom lopta hozzá az ércet.
A mágus elismerően a nő arany nyakláncára pillantott, melyen két ongólíánt fog lógott.

– Ezt magad csináltad?
– Ó dehogya! – szerénykedett Tharmnak, a háború istenének aranyhajú képviselője. – Dolgoztam régebben egy hozzád hasonló főgnómnak. Elég keveset fizetett, ezért emeltem fölé ezt a láncot a kincseshádjából néhány dologgal kiegészítve, őt meg megöltém.

– Utolsó kérdés – szólt erőteljesen ellenfele – még mielőtt megöllek – és a szimbólumra mutatott. – Ez honnan van?
– Természetesen az istenemtől. Ez a szimbólum mutatja, hogy Tharr igaz, semleges, patyolatbecstületű, törvénytisztelő harcosai közé tartozom.
Ezzel lándzsáját a mágus torkába döfte, hisz istene legutóbb ezt kérte tőle. Átkutatta a holttest zsebeit, elvette, amit értékesnek ítélt, majd elindult kifelé. Napnyugta előtt még talált egy oltárt, hogy eljűsághalassa istenének legutóbbi hőstettét. Csizmája koppanásait hangosan verte vissza a trónterem padlójára...

Hirtársaim! Nem szörnyű, hogy mindenki szinte mindenki így gondolkodik istenünkről?
Myra, ki Tharr tanítványa, élettörténetét leírta:

– Bronzpáncél, a király kincsárából – szögezte le a nő. – Két tucat palotaórt öltem meg, és elraboltam a helytartó fiát is, aki elég jó szolga volt – folytatta büszkén Myra. A sötét lelkű elismerően bólintott. Ez már nem semmi. De szűros tekintette a lány karjára irányult.

– Itt van ez a karkötő – miközben karját mutatja – amely csiszolt obszidiánból készült. Kebebarátomtól, ki a te istenünkről?
istened hűséges papja, kaptam hozzá az alapanyagot.

PILLANAT-NOVELLÁK

A Világmindenség Törvényészéke előtt

Az Isten pokoli zavarban volt.
Folyton a padlót bámulta – csak néha
nézett föl a plafonra, hátha segítséget kap
valahonnan. Nyelt egyet, megigazította
drótkeretes szemüvegét, s megsimogatta
hóéziüst szakállát:

– Hehehe... kicsit félresikerültek...
hehehe...

A Teremtés másnapján

- Lenyűgöző – szólt Gábrriel.
- Nagyszerű – szólt Mihály.
- Remek – szólt Rafael.
- Pompás – szólt Uriel.
- Isteni – szólt Lucifer

A szék

A szék recsege rogyant össze alatta.
A Fiú feltápáskodott, s a horzsoláso-
kat nézegette a karján.

– Eltört? – kérdezte idegesen az anyja.
– *Rózsza Dávid*

HOVÁ VESZETT EL...

azok szeme világa, akik manapság a rajzfilmeket csinálják?! Azt hittem, az abszolút nulla szintet már rég kijelölte a Barbapapa. De nem. Úgy tűnik, a mai rajzfilm-írók és -grafikusok a teljes negatív skála meghódítására töreksenek. Mintha direkt élveznék, hogy csupa kinézetre és jellemre is visszataszító „figurával” piszkíthatják be a szép, fehér papírt. István király nyomdokain haladva az illet mindkét kéz levágásával kéne büntetni. Ez, remélem, elég markáns vélemény volt.

Egyre inkább úgy érzem, hogy a tévé távkapcsolója a legveszélyesebb játék, amit egy kisgyermek kezébe adhatunk. S nem csak a piros korongos és a kék háromszöges műsorok veszélyesekek, hanem manapság már a rajzfilmek is. Mi, magyarok szerencsére biztonságban vagyunk: a *Dragon Ball Z* betiltása is mutatja (a döntés szakszerűségétől függetlenül), hogy nálunk fontos kérdés, hogy az egyes tévéműsorok milyen hatással lehetnek az azt néző gyerekek érzelmi fejlődésére.

Vannak azonban olyan helyek, ahol még ez a nyilvánvaló odafigyelés is hiányzik. Talán már ki is találtrátok, hogy az angol illetőségű, műholdon fogható *Cartoon Network*-re gondolok. Egyes sorozataik sehogyszé férnek a fejembe...

Kezdjük talán Johnny Bravoval, a fekete-pótlós szépiúval, aki supermannek képze-
li magát, de semmi sem jön be neki. Érdekes téma, kb. 30 másodperc alatt kimeríthe-

② Koczka Kolos vagyok és cés. Hobbim a szinuszos kifejezések egyszerűbb alakra hozása, kedvenc könyvem pedig a Függvénytábla. Olyannyira a szívemhez nőtt, hogy az első húsz oldalt kívülről is megtanultam.

③ Láng Edömér vagyok, a barátainnak csak Edi. Igazából senki se hív Edömémek, csak apu, amikor vasárnap hajnalban hangoskodok. Olyankor ugyanis ásitva így szól: E dö mér nem hagysz aludni? Ha lesz gyerekem, a Józsi nevet kapja.

– Előző partneredbe első látásra szerettél bele?

① Pingpongzás közben láttam meg a nagy őt. Épp a labdát ütötte vissza. Elhatároztam, hogy odamegyek hozzá, és kitárom a szívemet. De mire odaértem, ő már az asztal ellenkező oldalán állt. Azóta nem forgózom.

② Nem találkoztunk, de tudtam, hogy tetszem neki. Levélben tartottuk a kapcsolatot. Sajnos azonban egy óriási akadály állt szabad szerelmünk útjában: a takarítónők néha olvashatatlanra sikálták a fizikaterem padjait.

③ Egy trafik mellett pillantottam meg. Már akkor tudtam, hogy az enyém lesz. Leperkáltam a 300 Ft-os vételrárt, majd megrészgülten szaladtam vele haza. Én, és a Magnum... Csak mi ketten. Én a gyönyörűségtől, ő pedig a hőségétől olvadt el. – Mennyire vagy sikeres a lányoknál?

① Nincs okom panasztára. Amióta igazi férfi lettem, és *Old Spice*-t használok, csak úgy buknak rám a *Spice Girls*-rajongók.

② Sajnos egyre kevésbé. Ma már nem rohamnak le olyan lélekszakadva hozzám, amikor megnyomom a tűzriadó-gombot, mint régen.

③ Én a délutáni zugvideózáásra esküszök. Amikor a szüleim nincsenek otthon, felhívok magamhoz néhány csajt, és gyerekeknek nem ajánlott filmeket nézünk. Ők nagyon élvezik. Legjobban a *Shogoku a szörnyek fogságában* c. epizód szokta lázba hozni őket.

Vajon neked kit hoz a jövő? A következő Fregattban megtudhatod, ha időben eljuttatod hozzánk válaszaidat.

– *Peter Taylor*

DOSSZIÉ – FREGATTAL A FÖLD KÖRÜL

Érdeklösségek, vélemények, eszmefuttatások a környező világról, emberekről, jelenségekről, a megszokottnál könnyedebb stílusban. Avagy "a világ és ami mögötte van"

Nagy örömmel köszöntelek, kedves Fregatt-olvasó!

Ez a sorozat egy kicsit más, mint amit a Fregattban megszokhattál, de a korral anélkül a bizonyos *Váncza sítópor* nélkül is haladhatunk. Miután a bevezetőmet végigolvastad, és kellőképpen felcsigázta érdeklődésedet, ne lapozz tovább (azaz pontosan 1-et lapozz), mert a java csak ezután következik!

E havi számunkban bevezetésként az állatvédelemről és a minket körülvevő környezeti problémákról olvashatsz. És most nagy levegő, lapozás, és jöjjön a...

SZERELMEM ELSŐ LÁZÁLMA

A kereskedelmi reklámcsatornak között kapcsolgatva érdekes szereposztásra bukkantam: a gyereknap alkalmából általános iskolások játszottak egy népszerű (?) 3-3-as párosító vetélkedőben. Ezúton szeretnék én is meghirdetni egy hasonló ismerkedési módszert a Fregatt fiatal olvasóinak.

Ha felsős vagy, és optimális partnerre vágysz, nem kell önismereti tesztek szíjazait kitöltened, és nem kell hamburgerek ezreit elfogyasztanod a próbarandikon, mire megtalálsz az igazit. Mindössze négy egyszerű kérdésre küldd el a válaszd a Palackpostába, és mi megkeressük Őt Neked.

– Mit tennél, ha órán a kezvedbe kerülne egy szerelmeslevél, amit szíved választottja írt, de nem neked?

♥ Hamisítanék egy válaszlevelet, de nem neki.

♥ Papírröpítőt hajtogatnék belőle, és megcéloznám vele a tanárt.

♥ *(fiúknak)* Összehívnám a bandát, és mind a kettővel tisztáznánk a félreértéseket.

♥ *(lányoknak)* Felhívnám a barátinóim figyelmét riválisom jó tulajdonságaira.

– Kedvesedet az osztálytársaid folyton cikizik. Mit teszel?

♥ Kedvesemmel megbeszélésem, hogy visszacikizük az osztálytársakat.

♥ Megkérem anyut, hogy a szülői értekezleten név szerint említse meg a cikizőket.

♥ Soha többet nem adom oda az osztálytársaimnak a matekleckét.

– Hogyan mutatsz ki, ha tetszik neked valaki?

♥ *(fiúknak)* Elkísérem a könyvtárba, és leveszem neki a magasan lévő könyveket.

♥ *(lányoknak)* A könyvtárban elolvasom helyette a kötelező olvasmányokat.

♥ *(fiúknak)* Átadom neki a helyet a buszon.

♥ *(lányoknak)* Átadom neki a helyet a géptertemben.

♥ Minden nap felajánlom neki az ebédjegyemet.

– Hogyan szabadulsz meg a nem kívánt csábítótól?

♥ Elkísérem a könyvtárba, és ráborítom a polcot.

♥ Számtech órán az ő nevén lépek be a chat-be, teszek pár többszörösen félreérthető célnézést, majd megadom a telefonszámát.

♥ Csak akkor adom neki oda az ebédjegyemet, amikor zöld trutyi (spenót?) sóska?) van fötlen krumplival.

Módszerünk áldásos hatásának megfigyeléséhez három fiút választottunk ki, akik már túlvannak az első szerelmi csalódáson, és alig várják, hogy a mi tudományos módszerünkkel végre megtalálják az igazit. Ismerjük meg őket:

① Engem Aladár Béliának hívnak. A naplóban úgy van, hogy Aladár Béla Cecil, de a Cecil nem használom, mert az már röhejes lenne. Kedvenc tárgyam a biosz, szabadidőmben az Összefoglaló Tesztkönyv feladatait oldom meg. Nem, Dénes nem volt a családban.

tó, de a sorozatot mégis évek óta sugározzák. Másrészt pedig a rajzoló valószínűleg beteg lehetett, amikor általános iskolában az emberábrázolást tanították. Aki még nem is *tőrekszik* az élethűségre, az mért készít rajzfilmeket?! Na jó, elismerem, Johnny alakja szimbolikus, mint ahogy Dexter törpe mérete is. De Edet, Eddet és Eddyt egyáltalán nem tudom megérteni. Mintha szándékosan rondának rajzolták volna őket. (Nem azért, mert a rajzoló csak ilyenre képes, hanem direkt ilyennek képzelte.) A történet abszurd nonszenszségéről ne is beszéljünk.

A gyerekek képzletében a valóság és a mesevilág gyakran egybefonódik, a tévében látott egy-egy képkocka éppoly gyakran rögzül, mint egy valójában megtörtént esemény. Épp ezért, ha folyton kifacsart jellemekkel, fejreállt élethelyzetekkel és lehetetlen reakciókkal találkozunk, az beláthatatlan torzulásokat okozhat neki a későbbiekben. Vajon mi lesz, ha felnő ez a generáció?

Viszonylag mérsékeltabb a *2 Stupid Dogs*. Az igaz, hogy a két kutya összesen nem több tíz tollvonásnál, de az alakjuk viszonylag kutyaszerű, és jobban különböznek egy embertől, mintsem hogy a filmet néző gyerekek azt higgye, hogy a bemutatott hüllyeségek vele is megtörténhetnek. A *Cow and Chicken* határeset, mérsékelt adagokban kibírható. Néha azonban úgy tűnik, hogy még az alkotójuk is utálja őket.

Szerencsére a magyar adókat még nem nagyon érintette meg a Cartoon Network szele, így a hazai csemeték viszonylagos biztonságban vannak. Bár a magyar kínálat „veszélytelen”, rendkívül sok benne bárgyú vagy mesterkelt, kilóra gyártott sorozat. De legalább nem káros a gyerekekre. Hogy én mit látnék szívesen? A régi kedvenc rajzfilmjeimet: *Vuk* (bájos figurák), *Az idő urai* (megható történet), *Tintin és a cápák tava* (nyelvi humor). A sorozatok közül pedig: *Donald kacsa*, *Tom és Jerry*, *Mézga család*, *Road Runner és Tapsi hapsi*. Ez utóbbi témakört – sajnos – felújították *Sylvester and Tweety Mysteries* címmel. Bár ne tették volna...

Van még valami, amit nagyon utálok: amikor úgy kapkodják a „kamerapozíciókat”, mint a klippekben. És nem csak a félelmetes jeleneteknél, hanem össze-vissza, és ráadásul néha oda nem illő képeket vágnak be fél–egy mp-re. Ekkor szoktam átváltani egy német adóra, melyen egy „nyugtató” hatású amerikai akciófilm megy.

Nem vagyok már gyerek. Ha megszólalásaim tagoltsága nem is, de az elfújtt gyertyák száma (171) mindenképp tanúskodik erről. Talán épp ez az oka annak, hogy nem tudom beleélni magamat a mai eleven rajszütilőttek világába. Talán bennem van a hiba, hogy Tom és Jerry kacagtató horrorcselekményei kevésbé zavar-nak, mint Ed és társai igénytelenül odavetett alakja, és a ballonkabátos nyomozó-ebeket félmányba se veszem, mint a legutolsó, leglustább, de legalább élethű vadász-kutyát a Vuk-ból. Vagy csak eljártak fölöttem a vasfogak?

Remélem, ha eljön az ideje, nem leszek túl elfoglalt ahhoz, hogy esténként tévirányítás helyett leemeljem a mesekönyvet a polcra. És ha a lányom vagy a fiam mégis megkérdezi, mi az a rajzfilm, büszkén veszem majd elő a '85-ben felvett kazettáimat.

– Peter Taylor

Filmkritika

AMERIKAI HISTÓRIA X

Rendezte: T. Kaye

Főszereplők: E. Norton, E. Fullong, B. D'Angelo, F. Balk

A film napjaink Amerikájában játszódik, és a huszadik század egyik legnagyobb problémáját, a rasszizmust dolgozza fel. A hároméves börtönbüntetését letöltve visszatér a város egyik meghatározó egyénisége – a neonácik vezére. Sokan várják a huszonéves férfit: a családjá, a hívei, a barátjóját... és persze az ellenségeit.

Először az öccsével ismerkedhetünk meg. (Annak idején a *Terminátor II*-ben is láthattuk.) A fiú még gimnazista, és rögtön észrevehető, hogy mindenben igyekszik követni a bátyját: kopasz, vállán náci témájú tetoválás díszel, és házi feladatában a *Mein Kampf*-ról ír házi feladatában. Ezt persze botrány követi, behívátja a színesbőrű igazgató. Két lehetősége marad csupán: vagy elmegy az iskolából, vagy tanulmányt ír bátyja életéről, eszméiről és arról, hogy mindez rá milyen hatással van.

Az iskolából hazaaérve végre újra viszonláthatja bátyját, de csalódnia kell: az a börtön hatására teljeseen más emberré lett. Mikor ezt a barátjójé megtudja, elhagyja, és a volt híveket – a rasszista bandát – ellene hangolja. Senki nem érti a változást, legkevésbé az öccse. Így el kell neki magyaráznia, hogy mi is történt az alatt a három év alatt. A börtönben a fehérek voltak kisebbségben, és hamarosan velük is nézeteltérése támadt. Lassan rá kellett jönnie, hogy nem a bőrszín a meghatározó: feketéből is lehet barát, és fehérből is válhat ellenség. Ezt hamarosan új, (meglehetősen meggyőző) feledhetetlen élmények igazolták. Ezért nem akar most ismét a banda vezére lenni, ezért akar egy egészen új életet kezdeni. De ez nem olyan egyszerű!

A filmen mindvégig érezhető, hogy a brutalitást és gyilkolást nem követheti békés idill, hanem csak valamilyen tragédia.

Gyakorlat a visszaemlékezések, amelyeket fekete-fehérben látunk, míg a jelen történéseit színesben. Ezek során tudjuk meg, hogyan is kezdődött a neonáci banda megszerzése, később milyen iszonyatos pusztításokat végeztek, és mi történt pontosan a hároméves börtönbüntetés alatt. Megtudhatjuk, hogy hogyan vált a rasszizmus még gyermekkorában a fiú eszméjévé, és azt is, hogy miért került börtönbe. Borzasztó képsorok ezek – mindenütt csak brutalitás és kegyetlenség érezhető. Nem egyszerűen „csak” gyilkolnak és rombolnak – arra a vandalizmusra nehéz megfelelést szót találni. (Nem is bántam meg, hogy jónéhányszor nem néztem oda, míg az emberek püfölték, rúgták, ütötték és taposták... egymást!)

Tény, hogy nagyon nagy hatású film, és remekül dolgozza fel a témát, de néhol azt hiszem, már túlzásba is viszi a kegyetlenségek érzékeltetését. Vannak azonban részek, amelyek szerintem – úgymond – átesnek a ló túloldalára, és meg lehetőségesen érzélgöste sikeredtek. Ilyen például, mikor a két ex-rasszista fiú egymásra néz, majd

meglehetősen érzékeny pontján találtam el, a mélyen tisztelt ex-főszerkesztő urat, aki később személyesen bevallotta nekem, hogy férfiúi hiúságát sértettem meg. Szemembe azonnal könnyek szöktek e szavak hallatán, s elsirattam a szegény, modern férfiakat.

Ezen írásom nem korábbi cikkeim „magyar hangja”, a könnyebben érthetőség kedvéért, csupán néhány félreértés tisztázása a kedves olvasónak. Azt hiszem egy Shopenhauer-idézet méltó befejezése reflexiómnak: „*Életünk első 40 éve a szöveg, a következő 30 évünk a kommentár, amely megtanít a szöveg igazi értelmére, összefüggésére, finomságára, valamint tanulságára. Akárcsak egy álarcosbál végén, mikor a maszkokat levették.*”

Különösen a mellékletre reagáló cikkírónak ajánlanám figyelmébe, hogy ha jól sejttem, csekélyke élettapasztalattal, ne más életfelfogását, írásainak háttérét elemezgesse, még akkor sem, ha az esetlegesen tényleg hibás életfelfogás, ami nem lehetetlen, hiszen attól, mert két embernek eltérő a gondolkodása, még nem jobb az egyik, s nem rosszabb a másik. Csupán annyi történik, hogy emberek vagyunk önálló véleménynel. Elnézést érte...

– Szalai Vivien

Kedves Gondolkodó Lények!

Bizonyára többetekben felmerült a kérdés, hogy egy Röt Rezedás cikkre történő reflexió hogyan kerülhetett a Fregattba? Nos, ennek igen egyszerű, pusztán gyakorlati okai vannak: mivel Loh Balázs reflexiója Vivien mellékletére (és maga a melléklet is) a Röt Rezeda idei utolsó számában jelent meg, ezért Vivien reflexiója abban az újságban már csak jövőre láthatott volna napvilágot, a nyár pedig hosszú idő... Így került hozzánk a fenti írás. Célnk tehát nem az, hogy a Loh Balázs kontra Szalai Vivien véleménykülönbséget Röt Rezeda kontra Fregatt sajtóháborúvá szélesítsük ki.

Nekem nem feladatam, hogy eldöntsem, melyiküknek van igaza (ha egyáltalán igaza van valamelyiküknek), ezért csak egyetlen dolgot fűzök hozzá a témához.

Szerintem legtöbbször itt, ebben a gimnáziumban csak sejtéseink lehetnek arról, hogy milyen az „áttagemberek” kultúráltsága vagy nem kultúráltsága, hogy milyen egyáltalán az élet „odakint”, mondjuk egy másik rétegben, vagy nem Budapesten, hanem egy eldugott tanyán... És akkor még nem is beszélünk arról, hogyan élnek Tibetben vagy Afrikában, a sivatag közepén.

Nem nehezednek a vállunkra napi problémák... Nem tudjuk, milyen családot alapítani, életré szóló felelősséget vállalni születendő gyermekeinkért... Nem tudjuk, milyen évekig büntudatot érezni, ha egy életré szóló kérdésben rosszul döntöttünk... Nem tudjuk, milyen megöregedni, érezni, hogy már nem bírjuk az iramot.

Tulajdonképpen még alig tudunk valamit az „életéről”. Ezért főlölesges a bölcslet játszani. Véleménye, persze, lehet az embernek, sőt kell is, hogy legyen, de nem kell ilyen nagy feneket keríteni az egésznek.

– Bernáth Andrea

AZ OPTIMISTA ÉS A PESSZIMISTA VILÁGSZEMLELETRŐL reflexió a Rót Rezeda Az intelligens, kulturált diák című elmélkedésére

A Rezedaiban megjelent mellékletem megírása közben elsősorban arra törekedtem, hogy a megszokott kötéttől, néhol tartalmatlan eszme-futtatások után egy poénos, kötetlen témájú írást adjak ki a kezemből, melyet a kedves olvasó szívesen fogad.

Hogy mennyire fogadták szívesen vagy szívvelennül, azt nagyjából sejtem, de reflexióm témája nem személyes jellegű érzéseim kifejtése a Rezeda leközönlött/ elballagott főszerkesztőjével szemben. Arra azért kíváncsi lennék, hogy a tisztelt cikkíró úr a primitív és a sz*r szót milyen minőségben használta, ugyanis az általa intelligensnek, igényesnek tartott fogalmazásában hol a melléklet tartalmát és szó-készletét cenzúrázza, hol pedig a világ és az emberek tökéletlenségét sajnálja, igencsak ellentmondásos stílusban.

Az ellentmondás alatt elsősorban azt a tényrt értem, hogy fogalmazása egyik részében rávilágít a mellékletből kicsendülő 20. századi jólétre, a világ általalm megírt undorító tökéletességére és állítólagos ítékezésemre a többi közönséges, csettől-bottló halandó fölött. Ugyanakkor fogalmazása második részében élesen kritizálja azt a tényrt, hogy létezik jó, s még jobb, hisz' szerinte a sz*r, mint olyan előbb jellemzi a minket körülvevő világot, mintsem a báj, a szépség, s az oly' nagy port kavartó kulturált emberek.

Kérdezem én, miért vált ki a legtöbb, magát okosnak, intelligensnek tartó egyénből ekkora felháborodást egy szakközép és szakmunkásképzős gyerekek körében végzett közvélemény-kutatás eredménye, vagy egy kicsit pesszimistább életfelfogás kinyilatkoztatása?!

Írásaim célja nem más emberek leszólása vagy a saját, tökéletes világom publikálása volt, hiszen bármelyik halandó, függetlenül iskolától, IQ-tesztől lehet értékes, becstületes ember.

Tulajdonképpen hálával tartozom a tisztelt cikkírónak (aki – mint írta – sajnálja, hogy majdnem agyvérzést kapott), hiszen megerősítette az amúgy is örök érvényű tényrt, hogy ha valaki hangoztatja, hogy milyen okos, még nem biztos, hogy az is.

Amióta világ a világ, mi, emberek tudjuk, hogy tökéletes, mint olyan nincs, hiszen minden embernek más a szép és más a jó. Ez így is van rendjén, mert az élet unalmas lenne különböző életfelfogások, világnézetek, izlések nélkül. Am a legtöbb ember nagyon könnyen tud véleményt alkotni, ítélkezni, de saját elvei mellett kiállni, szemtől-szemben vitatkozni már kellemetlen neki. Mindig a legkönynyebb a másik ember fölött pálcát törni, szemében a szálkát megtalálni, s közben önvizsgálatot nem tartani. Nem vagyunk hajlandóak még magunknak se bevallani, hogy egy-egy negatív jelző esetleg ránk is igaz. Ez persze nem hiba, hiszen egyszerű halandók lévén tulajdonképpen nem is elsősorban a tökéletességre törekszünk.

Szólnék még néhány szót a modern férfit bemutató irományról is. Úgy látszik,

szó nélkül, egyszerre, bús ábrázattal, lassú, lírai hegedűszóra szedi le a szoba falairól a nagy horogkeresztes és egyéb náci-jelképes posztereket. Jó, persze, szedjék le. De miért kell ennek teljes öt percig tartania?! Ez már azért túlzás, hiszen, ha bele-gondolunk, a kisebbik fiú egy nappal ezelőtt még Hitlerről írt dicsőhimnuszt, és nyugodtan megölt vagy megvert volna egy embert, csak mert az nem fehér.

Összességében azonban tényleg nagyon jó film. Ha eddig még nem láttad (és nem egy szívmelelgető, romantikus kikapcsolódásra vágyosz), nézd meg!

– *DESzter*

A CSAJ NEM JÁR EGYEDÜL (SHE'S ALL THAT)

Rendező: Robert Iscove

Szereplők: Freddie Prinze Jr., Rachel Leigh Cook, Matthew Lillard, P. Walker

Csak semmi komolyat! – lehetne a film szlogenje. Azért a maga együgyűségében mégis bájos történet:

Zack, egy amerikai gimnázium fő-fő nagymenője, kínos helyzetben találja magát: Barátnöje – aki a legjobb csaj a suliban – ejtette. Hüűű, de ciki!!!! Ráadásul egy idétlen sorozat, a *The Real World* még idétlenebb főhőse miatt. Az esetet még az iskolarádió is bemondja, az egész suli Zacken röhög. Itt sürgősen tenni kell valamit, különben oda az image-e. Ráadásul már csak hat hét van az érettségi bálig. Főhőstünk tehát fogadást köt haverjaival: Akármelyik lányt választják ki a számára, ő bálkirálynőt farag belőle ex-barátnöje ellenében. A srácok tehát szemlét tartanak. Rá is bukkannak Laney-re, aki reménytelenül szerencsétlen. Fest, ellátja a családját, mivel anyja még kiskorában meghalt, dolgozik, nem jár bulizni, ellenben alternatív előadásokban szerepel, ráadásul vastag, feketekeretes szemüveget hord. Egyszóval sehogy sem illik be a tők-laza gimnazisták közé.

Bár az igazsághoz hozzátartozik, hogy egyáltalán nem is esúnya, már ekkor látszik rajta, hogy némi sminkkel, egy másik frizurával, valami divatos ruhában jól fog kinézni. Többek között ezért sem hiteles a film, mert, ha például egy kövér, ronda lányt választottak volna ki, esélye sem lett volna Zacknek rá, hogy bálkirálynőt csináljon belőle. Első lépésként főhőstünk megpróbál a lány közelébe férközni. Ez nem is olyan egyszerű! Laney nem könnyű eset. Nem ájul el az örömtől, hogy a nagy Zack hozzászólt, sőt... Micsoda égés, Zacknek lapátolnia kell! Bár dőcögösen indul a dolog, azért a végén elég jól összebarátkoznak... S habár Laney-t nem különösebben vonzza a bálkirálynőség, a végén mégiscsak megindul a harc a nevezetes címért közte és az ex-barátmó, Taylor között. Vajon ki nyer a végén?

Jó dumákban, humorban nincs hiánya, sőt a romantika sem marad ki, Laney és Zack között ugyanis szövődik valami... Laza tinédzserek, már majdhogynem szétesnek, intrikák, praktikák... Hát, a színt nem éppen fázekasbeli. A mélyebb mondanivaló nem igazán jellemző, maradandó élmény kizárva. Viszont kifejezetten aranyos film, leterhelt idegek pihentetésére ideális.

– *Bernáth Andrea*

PETER TAYLOR: TÜKÖRKÉP

Ne hidd, hogy csak addig élek,
Míg a szemed rám mered,
Nem abból kapom a léteket,
Hogy szobádban fény dereng.
És ha mozdulsz, nem miattad
Lépek ugyanolyan nagyot,
Vedd már észre: itt a falban
Én is egy ember vagyok.

Figyeld meg jól e két szemet:

Hova téved, ha kitérül,

Vajon visszainteget,

Vagy csak messze-messze bámul?

Reggel egy új napra vártan

Mikor a tükörbe nézel,

Bár senki sincs itt e házban,

Látom magam s látlak téged.

1999. május 10—22. *Budaörs, Magyarország.*

THOMAS: „A PROSTÍ!”

Rákóczi tér, eljött az este
A prosti éppen a vevőjét leste
Ezt csinálja minden éjjel
A strici hoz neki valami szépet.
Kisiklott az élete, az utca híta
Árva volt, kellett a munka
Egy link férőg felkarolta
A testét pedig áruba adta.

Hé, bébi, ne tedd ezt

Ha ott maradsz, neked véged

Jó, ha megéred a harmadik x-et

Egy nap pedig hír lehetsz.

Ez nem élet, ez szenvedés

Közel jár már a temetés

Lehet, hogy a börtönben végzed

A lelked pedig pokolba téved.

Remélem, tetszettek a verseim. Ami a témaválasztást illeti, én szeretek az élet problémáival foglalkozni, hogy aztán *Ti* ne kövessétek el ezeket a hibákat a saját életetekben. Szeretném még kemköszönni Rózsa Dávidnak, amiért bízottatott a versírásra. „Kösz!”. Viszlát 2,5 hónap múltva!

— Thomas

HORVÁTH GEORGINA: DANS L'ESPOIR DU RETOUR

Tes mots éblouissent ma tête,
ta voix désarme mon coeur.
Peut-être je suis prête,
peut-être j'ai peur.

Je crois que te l'aime,

mais je ne sais pa si tu m'aimes.

J'ai peur de la déception,

j'ai peur de l'oppression.

J'espère que mes mots
vont trouver audience,
et tu paie de retour
de mes sentiments.

AMI EGY (ISKOLAI) BULIHOZ KELL

Ha iskolabult szervezel, két dolog kell: *türelem és pénz*. Meg persze egy jó költségvetés... Az utóbbihoz tudok néhány tippet adni a búcsúbulli tapasztalatai alapján.

Kezdjük talán az alapszükségletekkel. Zene és büfé. Felmerül e kérdés: milyen legyen a zene? Doboz vagy élő? Ha doboz, kell egy Dj. Olyasvalaki, aki a kívánt stílust képviseli, és emellett jó, ha közeli haverod az illető (különben a költsége magas lehet). A hangtechnikát és a fényeket hozzávéve a diszko költsége *15000–20000 Ft*-nál kezdődik, és tarthat egyenesen felfelé.

Most következzen a „húzószabb” rész, a koncert. Ehhez is kell hangtechnika, és lehet, hogy fény is. Nos, a koncert ára attól függ, hogy az adott zenekar(ok), akik eljönnek, mit kérnek, és hogy hoznak-e felszerelést. Ha nem, akkor kb. 20 rongy körül kezdődnek az árak, és ehhez hozzájöhet még egy *5000 Ft*-os világlátás. A zenekar mikrobuszának benzinpénzét (kb. egy tankolás ára) is neked kell fizetned.

És most jöjjön a legnehezebb, vagyis a fellépési díj. Barátok közt (éljen az R*L K**b!) *(ingyenreklámat nem közlünk le – a szerk.)* nincs semmi ilyen, de egy kissé nevesebbnél már van: *20-30 000 Ft* körül, a névösebbak pedig legalább ötvenezret kérnek óránként. Ez az összeg függ az időponttól (nem mindegy, hogy nyárközépi pénteken vagy novemberi esős hétköznapon, ami nem péntek), helytől, az együttestől (pl. Ákost lehetetlen elhívni, míg az UFO szinte mindennap játszik.) és a pénztárcádtól. Minden együttesnek van egy letéti díja, ami a teljes költség 30-50%-a. És hogy mennyiért játszanak? Ízelítő az „árak színvonalából” (ezresekben mérve, óránként): TNT: 75, Animal Camibals: 80, UFO: 80, Republic: 160, Ákos: amennyit kedve tartja. A példa kedvéért egy szimpla AC koncert, utána Discoval legalább *100 000 Ft*.

Legalább. Mivel ezen kívül kell még: büfé, biztonságiak, jegyszedők, és mindezek tetejébe tied a felelősség, ha valamit eltörnek, összezuznak... A mi kis iskolánkban tudtommal a kaja elég drága, szóval jobb, ha te intézed, és a kiszolgálást hátróm haverra bízod, mivel te mindenhová rohagálsz közben, és a végén idegileg kiké-szülsz. Viszont a büfé ilyenkor rizikós, ezért jobb, ha valami közeli rokonoddal állapodsz meg, és ő szükség esetén visszaveszi a megmaradt árut. De az egészség-csomagot, amit kibontottatok, ilyenkor is ki kell fizetni, és ha a haverjaid a segítőid, akkor jó, ha ők is ingyen kajálhatnak, ihatnak.

Hány emberre tervezted? Szimpla Disconál (*20 000 Ft*) egy *200*-as árral már meg-térülhetnek a kiadásaid, de ha valami kis koncertet teszel mellé (pl. Basement), az egy újabb húszas lesz. Ha viszont eljön egy nevesebb együttes, akkor már *300 Ft*-os belépőnél is kell *250-300* ember. Ilyenkor jó, ha már szerzel támogatót (pl. sulit) vagy külsősöket is beengedsz a bulira. (Érzékeltetéstül: Fregatt-buli, disco, *2 óra M.E.Z.*, *300–350 Ft.* *102* fizető vendég jött el.)

— Szultán

VOLT EGY BULINK...

Nos, először is szeretném megköszönni mindenkinek, aki eljött, hogy jelenlétével is emelte a rendezvény színvonalát, a Fregatt szerkesztőinek pedig a szervezést. Azok kedvéért pedig, akik (tömegesen) nem jöttek el:

Talán feltűnt, hogy más 7-én volt egy búcsúbuli a Fazékban. Nekem ne mondja senki, még a DÖK Elnöke sem, hogy nem volt meghirdetve eléggé, mivel a koncert előtt már 2 héttel iskolaszerte kitéttük a plátókat. Nöde kezdjük a legelején...

A bulit februárban kezdtem el szervezni, és már márciusra megvolt az egész koreográfia. De a tavaszi szünet után, a Fregatt megjelenését követően (*nehogy azt higgyétek, hogy aki sokat reklámoz minket, sokkal több fizetést kap – a szerk.*), megkerestem a DÖK, hogy meg akarom-e csinálni a bulit, mivel ők két hétre rá szerveznek egy másikat. Felajánlották, hogy együtt csináljuk meg, de részünkről az ő terveik (pl. progresszív zene) nem illettek bele a mi elképzeléseinkbe, így a piszkos anyagiakat is nekünk kellett állni. Mivel nem jött el 250–300 vendég, a következmények egy öjtégyű negatív számmal mérhetőek.

Mégis boldogok vagyunk, mivel tényleg egy hatalmas, jó iskolabulit hoztunk össze, olyat, amelyet mi akartunk, ráadásul balhél nélkül. Örülünk, mert nem volt olyan ember, aki leverten vagy félig unottan ment volna haza, mivel mindenki élvezte a bulit (és utána pedig fél-egyig a rámolást). (*A fölött csokis rolád is finom volt a büfében. – pts*) Azért ez kárpótol minket, ha nem is teljesen.

Szóval, ha lesz is ilyen koncert, azt csakis a DÖK-kel lehet megszervezni, vagy úgy, hogy jöhessenek külsős emberkék is. Azért remélem, nem ez volt az utolsó ilyen esemény. (Bár igaz, hogy nem valószínű, hogy még minden elképzelésemet, de ez legyen titok...) Szóval, ha azt akarod, hogy legyenek ilyen rendezvények a suliban, akkor azt tudom javasolni, hogy ne csak mondogasd, hanem menjél is el rájuk.

– Jerikó

Előtte ezeket mondtátok:

- Mikor lesz a suliban újra buli? – szám után) – Enikő
- Környei
- Hagyjál nem érek rá, mert... – egy
- nyelvizsgáló/kockafejű/hasonló
- Mennyit fizetsz, ha elmegyek? –
- Van, aki nem fárad el? – Laci
- Gurbicz
- Megérte eljönni! – Marci
- Ki fog játszani.? – Xandrew
- Utána:
- Lesznek csajok? – Kisté
- Gratula! Tök jó volt a buli! – Foki
- M.É.Z.? akkor jövök! – András
- Hol játszik máskor? – Lutra
- Közben ezek voltak:
- Nem volt elég meghirdetve. – Mayer
- Tök jó a M.É.Z.!- Ildikó
- Mikor jönnek el? – sokan mások

BERNÁTH ANDREA: JE T' AIME, COMME...

Je t'aime	Je t'aime
Comme le soleil aime la lumière	Comme la racine aime le sol
Je t'aime	Je t'aime
Comme la musique aime l'air	Comme le ciel aime le bleu
Je t'aime	Je t'aime
Comme la pluie aime pleuvoir	Comme la mer aime l'eau
Je t'aime	Je t'aime
Comme le sombre aime le soir	Comme cheminée aime la fumée
Je t'aime	Je t'aime
Comme l'iris aime les couleurs	Comme le feu aime brûler
Je t'aime	Je t'aime
Comme la rose aime l'odeur	Comme la joie aime rire
Je t'aime	Je t'aime
Comme l'oiseau aime le vol	Et sans toi je voudrais mourir

(Az előbbi két vers apropóját egy izgalmas francalecke adta. Gratulálunk!)

WEÖRES SÁNDOR: RAG CARPET

Old autom night	Blooms the bristle
Glowing the may's skirt	Wind runs-runs away
Glowing the may's skirt	Trembling the little may's
And her blouse.	Skirt and blouse
Blooms the bristle	When the Moon casts
Wind runs-runs away	A weil to her,
Trembling the little may's	She will be crying,
Skirt and blouse	She became a girl.
When the Moon casts	Old outomn night,
A weil to her,	Glowing the may's skirt
She will be crying,	Glowing the may's skirt
She became a girl.	And her blouse.
Old outomn night,	
Glowing the may's skirt	
Glowing the may's skirt	
And her blouse.	

– Költő András fordítása

Tudományos rovat

Perity Ilona

ITT A NYÁR, ITT A POLLENALLERGIA!

Egyre többen allergiások a különböző növények virágorárára. Az allergia (= a szervezet hibás, eltulzott válasza egy adott anyagra) kellemetlen tünetekkel járhat, például szemygulladás, elhúzódó nátha. Ekkor lehet menni a patikába a különböző tünetcsökkentő készítményekért.

A legismertebb allergiát okozó növény talán a parlagfű (*ambrosia elation*). Nem csak az allergiához fűződő kellemetlen tünetek miatt kötelező irtani, hanem a mezőgazdaságban okozott károk miatt is. Álljon itt most a sokat gyűlölt, de talán kevésbé ismert parlagfű „élettrajza”. (Ennek megismerésében érdekes információkat nyújtott a Móra kiadó *Gyomnövények* c. búvár zsebkönyve.)

A parlagfű egyéves növény. Ugyan a kukoricánál is később kel ki, mégis már július végén elkezd virágozni. Ez körülbelül szeptember közepéig középig tart, ezzel másfél-két hónapra megkeserítve az allergiások életét. Porzós virágai sárgák, és a növény csúcán, fürtökben helyezkednek el. A termős virágok a levelek hónaljában húzódnak meg. Egyetlen tő akár évi 63 ezer magot is teremhet!

Magyarorszáon 1908-ban bukkantak a parlagfűre, de hódítóitját csak a 70-es években kezdte. Származási helyén, Kanadában teáját vérezések, gyomorbetegségek ellen használják. Magvait a foglyok és a fácánok kemény teleken fogyasztják.

Az allergiásoknak jobbultást kívánok, a többieknek pedig azt, hogy soha ne legyenek ilyen gondjaik. *(Ezt elég nehéz lesz elérni, mert az allergiás megbetegedések száma az utóbbi időben óriási növekedésnek indult. – a szerk.)*

– Lili

LEV DAVIDOVICS LANDAU

Szovjet fizikus. 1908. január 22-én született Bakuban. Itt járt iskolába, a gimnáziumot 13 évesen fejezte be. 1922-től egyetemista, 1924-ben iratkozott át a Leningrádi Egyetemre. Már tanulmányai alatt, 1926-ban cikket írt a kétatomos molekulák spektrumának elméletéről, 1927-ben pedig már hullámmechanikai problémáról is.

Később a moszkvai Fizikai Problémák Intézetében dolgozott. Itt kezdtek el tanítani, ványával, *J. M. Lifszic*cel együtt világhírű tankönyvsorozatukat, az *Elméleti fizikát*. Nobel-díjat az intézet szintén Nobel-díjas igazgatója *P. L. Kapica* által felfedezett szuperfolyékonyság elméleti magyarázatáért kapott 1962-ben. Autóbaleset érte, hosszan betegeskedett, 1968-ban halt meg egy műtét után.

– Lukács Árpád

SPORT – AZ ISKOLÁNKBAN?

(A szerző e helyen kifejtette, hogy akit nem érdekel a cikk, ne olvassa el, akit pedig igen, az gondolja meg, hogy valóban érdekli-e. Engedelmeskedel ez a részt kihúztam. – a szerk.) Ezenkívül elnézést kérek sportminiszterünktől, mivel ez a cikk nem kizárólag az ő gondolatait tükrözi.

Füülentek, ha azt mondom, a tanév bővelkedett sportprogramokban. Bár a testnevelésórákon kívül tömegsport üzemel kedden és csütörtökön, tapasztalataim alapján ritkán használhatjuk a tömeg szócskát a sport előtt. Erre leginkább két magyarázat lehetséges: vagy elég a testnevelésóra, vagy nincs idő délután „haszontalanságot” művelni. Az előbbiben erősen ketelkedem, mivel a heti 1 óra úszás (a 11. évfolyamnak) nem feltétlenül tartja életben a testi épséget. Sokat lendített volna a dologon, ha tavasszal megijítják a belső udvar kapuit a diákok előtt. Reméljük, lesz olyan szép az új szárny, mint amennyit várni kellett rá.

Szerencsére azért volt néhány sportrendezvény a tanév alatt. Tartottak házi úszóversenyt, a Fazekas-napokon ping-pong-versenyt, megvolt a szokásos futballbajnokság, és a tanár–diák kosárlabdameccs is lezajlott. A futónap viszont elmaradt a rossz eső miatt. Van még valami, ami nagyon csípi a szememet: a Kihívás napja (a Challenge Day) iskolai megrendezésének sikertelensége. Pedig voltak törekvések... Remélem, a DÖK-nek és a sportminiszternek sikerül eredményeket elérni, és a jövőben több mozgáslehetőséget kapunk.

– *Ladányi László*

AZ IDEI MÁS LESZ!

Nyár. A legvidámabb évszak. De mit is lehet nyáron csinálni? Általános és (sajnos) megszokott dolog: „A család együtt megy nyaralni!” Egyetlen gyerekként ez elég unalmas tud lenni. Az ősök egész nap olvasnak, a gyerek persze nem (mert kinek van kedve egész nyáron kötelezőket olvasni?). A gyerek mátra vágyik. A szülők szemében még csemete kamasz szórakozni akar. Élvezni azt, hogy (jobb esetben) új helyen jár. Felfedezni a vidéket, de nem csak a múzeumokon és egyéb műemlékeken keresztül. Persze ez egyenül nem túl izgalmas (és ráadásul lehetetlen).

A szülők csendes, nyugis helyre akarnak menni, a gyerek nem. Az ősök képesek egész nap csak szűk utcákon, ódon házak között járkálni, a gyereket viszont a strand és az üzletek vonzzák; azt szereti, ha zajlik az élet. Ha nagy véletlenségből a nyaralás úticéjja mégsem egy csendes hely lenne, a gyerek akkor sem lehet igazán boldog. *Mivel a hely ismeretlen, és a gyerek csak (!) 17 éves, nem mehet el egyedül.* De mit is lehetne egyedül csinálni? Marad az unatkozás vagy esetleg az olvasás.

Az idei nyár szerencsére más lesz. A gyerek végre az egész nyarat a barátaival és hasonló korú fiatalokkal tölti (kivéve azt az 1 hónapot, amikor dolgozni fog, hogy pénze is legyen). De egyébként nincs múzeum, nincs unatkozás, nincsenek felnőttek, csak szórakozás!

– *Bogár*

TÁBOR'99

Az iskola falain megjelent hoki, evezős és képzőművészeti táborot hirdető hirdetések nyomába indulva és a 4 szervező egyikénél érdeklődve a lenti információkhoz jutottunk. Ezeket egy utazási magazin tévészerző, lényegretörő, címszavakba sűrített stílusában foglaltuk össze:

Ezek létező, Nem, figyelemfelkeltésnek találták ki őket. Tábor lesz, de nem hoki, komoly táborok? képzőművészeti illetve evezős.

Szervezők? A plakátokon szereplők, technikai dolgokban (pl. szállás) főleg Hudomiet Péter.

Programok? Majd a helyszínen lesz kialakítva, az igényeknek megfelelően. (Szóval, még a hoki sincs kizárva, ha valaki visz összecsuksukható jégpályát.)

Időpont? Augusztus 11-től 2 hét.

Helyszín? Siófok, kemping (a strandhoz és a napfogyatkozáshoz közel).

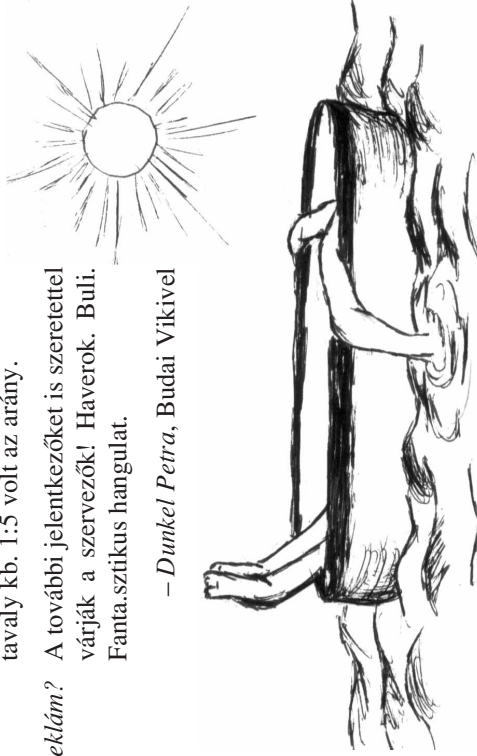
Költségek? Körülbelül 600 Ft/fő/nap.

Előzmények? Tavaly is volt nyári tábor, az idei 11.c-ek szervezésében, de nem volt ilyen publikus. Idén széleskörűbb tábor szeretnénk szervezni, minél több résztvevővel.

Kik lesznek majd ott? Eddig kb. 20–30 ember jelentkezett, főleg harmadikosok. De bárki jöhet, külsőst is lehet vinni. Örülénk lányok jelentkezésének, mert tavaly kb. 1:5 volt az arány.

Reklám? A további jelentkezőket is szeretettel várják a szervezők! Haverok. Buli. Fanta.szitkus hangulat.

– *Dunkel Petra*, Budai Vikivel

LOPÁSGÁTLO SZERKEZET A JAVÁBÓL

Dél-Afrikában az autótolvajok a tűz fölé kerülnek. A sikeres autólopások magas száma miatt egy néhai johannesburgi ügyvéd feltalálta a Blastert.

A szerkezet elektromos szikrákkal meggyújtott, esppolyós gázt lövell ki az első ajtók alá szerelt szórófejekből. Az eredmény: két és fél méteres lángnyelvek arra hívátva, hogy elretentsék a leendő tolvajokat. Fourie elismeri, hogy a tűzcsóvák teljesen megvakíthatnak egy embert, de igazoltnak véli ezt a kockázatot a fenyegető erőszak miatt: a tolvajok néha lelövik, megölik a sofőröket. A dél-afrikai jog engedelvényi a halált okozó tetteket azoknak, akiknek életét vagy tulajdonát veszély fenyegeti, a veszély forrása ellen.

A tolvajok megcsönkítésének lehetősége ellenére százak rendeltek meg a 655 fontba kerülő Blastert. David Walkley, a johannesburgi bűnügyi hírszerző szolgálat rendőrfelügyelője volt Fourie első vásárlója, és elégedett vele, mert bár valóban kockázatos a használata, de ha egyáltalán nem teszünk semmit, annak is vannak kockázatai.

– *Bernáth Andrea fordítása*

LÁTÁSTÓL VAKUZÁSIG, 4., BEF. RÉSZ

Előző számunkban a fénykép felvételének fizikai alapjairól volt szó. Most arról olvashattok, hogy lesz az exponált filmből fénykép.

Hogy a látens kép előjöjjen, a filmet ki kell dolgozni. Ennek a folyamatnak az első lépése az **előhívás**. Közébben fényképezünk, a filmet fény éri: minél világosabb a tárgy, annál több fény jut a filmre. Az ezüstszemcsék a film emulzióján (=fényérzékeny rétegén) fény hatására redukálódnak. A redukció fizikai hatása az ezüstszemcse feketesége; minél több fény érte, annál jobban megfeketedik.

Az előhívás során a film felületén a redukálódott ezüstszemcsék kiválnak. Miután a kép tökéletesen előhívódott, a filmet **stopptűrő**be tesszik. Ez általában 1...5%-os ecetsavoldat, amely semlegesíti az előhívó lúgos kémhatását, így megállítja a hívást. Ezután a **rögzítőtürdő** következik; itt azok az ezüstszemcsék, amelyek nem redukálódnak, leválnak a film felszínéről. Kész van az ún. **negatívfilm**.

A *negatív* azt jelenti: helytelen – a jóval ellentétes. Az előhívott film azon tulajdonságára utal, hogy rajta az árnyalatok fordítottak, mint a valóságban: minél világosabb valami, annál sötétebb lesz a filmen.

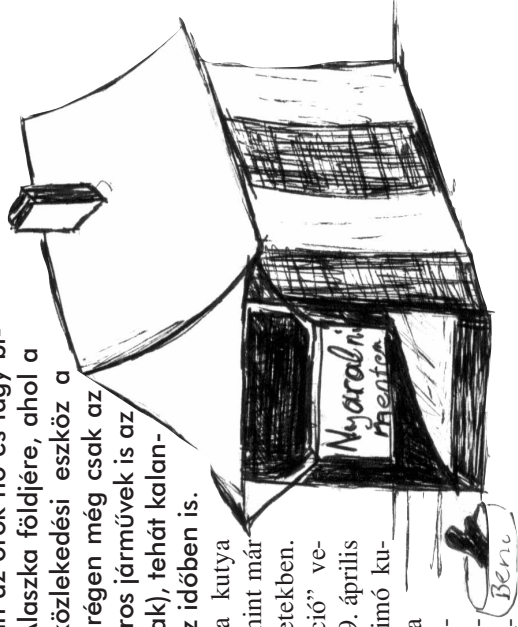
A negatívfilmről kétféle pozitív készíthető: diapositív és papírkép. A **diapositív** kontaktmással készül. A negatívfilm alá helyeznek egy darab másik filmet, és erős fényrel megvilágítják. Így a diapositívon is redukálódnak az ezüstszemcsék, de már a helyes árnyalatban, hiszen a negatív a sötétebb helyeken kevesebb fényt enged át, így azok a pozitívon világosok lesznek. Ugyanígy készítik a **papírképeket** is.

A következő számban megtudhatjátok, hogy a fénykép hogyan módosítható az előhívás során. A nyaralás alatt pedig fényképezetek sokat! – *Költő András*

KUTYAVILÁG 4. SZÁNHÚZÓ TÁRSAINK

Látogassunk el gondolatban az örök hó és fagy birodalmába, Grönland és Alaszka földjére, ahol a leggyakrabban használt közlekedési eszköz a szán (vagyis nem is olyan régen még csak az volt, ugyanis ma már motoros járművek is az ember rendelkezésére állnak), tehát kalandozunk egy kicsit vissza az időben is.

A szán húzásánál ismét a kutya sietett az ember segítségére, mint már annyiszor különböző helyzetekben. Amikor az első „sarkexpedíció” vezetője, az amerikai Pearly 1909. április 6-án 19 szánnal és 133 eszkimó kutyával elérte az Északi-sarkot, a következőket mondta: „A kutyák meghódították az Északi-sarkot!” Tehát az ott élők szá-

mára a kutyák szinte létszükséglet voltak, vagy talán még ma is azok. Télien a szán elé vannak befogva, nyáron nehéz terheket cipelnek, segítenek a vadászásban, húzzák az eszkimók bőrből készült csónakjait, ha pedig az éhhalál szélére kerülnek, bár ezt igen nehéz leírni, de megeszik őket (mármint az eszkimók a kutyákat).

Ezek az ebek tehát nagyon kitartóak, s főleg erősek, ugyanis normális haladási menetben képesek elvontatni a csapat súlyának mintegy másfélszeresét. Egy ideális csapat 7–10 kutyából áll, melyben kell lennie egy „vezérkutyának”, aki testileg és lelkileg is irányítja a farkát. Ez a kutya engedelmes, eszes, aki képes önálló (még a vezetőtől is független) döntéseket hozni. A szánhúzó kutyák kiképzése kb. 6 hónapos korban kezdődik, a tanítás tulajdonképpen a szánhoz való szoktatás egy olyan csapatban, ahol már tapasztalt ebek végzik a dolgukat. A kezdő vezetők már nem tudják ilyen könnyen megtanulni a feladatukat, hacsak nem eszkimók, akiknek a szánvezetés az ereikben csordogál. A jó munkához jó munkaeszköz is szükséges, így az állati csontból, tőmőrfából vagy rozsmárkbőrből készült szánok talpait például jéggel vonják be, hogy a akkor is könnyen csússzon, amikor a hó állaga (alacsonyabb hőmérsékletnél) olyan mint a homoké. Tehát megfelelő számmal, egy jó csapat, kedvező körülmények között 6–8 mérföldet képes megtenni óránként.

De nem csak vontatóállatként jeleskednek, hanem szimatmunkájukkal a vadászásban is segítkeznek. Télien a fagyott hó alatt fel tudják kutatni azokat a lyukakat, ahol az állatok levegőt vesznek, ezek után a vadásznak már semmi más dolga nincs, csak várni a zsákmányra. Még a jegesmedvével is felveszik a harcot, de van egy állat,

MATEK KUPA '99

(1999. május 8., vasárnap)

8:02: Csodával határos módon mindenki megérkezett időre a reggeli nyolcas találkozóra, ilyen még nem volt, és, gyanítom, nem is lesz többé. Én persze éreztem még magamban a pénteki buli utóhatásait, és ráadásul szombaton dolgoztam is. Szóval jól jött tegnap a telefon, mikor közölték velem, hogy menjek el játszani.

9:10: Javában melegítünk, mikor megérkezik a többi csapat és Lackó tanár úr, a verseny szervezője. Innentől kezdve az időt már nem tudom megmondani, mivel nem volt órám.

Miután közölték velünk, hogy három csoport lesz (lányok (!), 9-10. fiúk, 11-12. fiúk), kiültünk napozni a forró betonra, és néztük, hogyan fociznak a lányok (erről majd később részletesebben). Ezalatt a fiatalabb fiúk mérték össze erejüket az *Árpád*, az *István* és (nem, nem IV. Béla) a *Berzsenyi* csapatával. Az *Árpádtól* végül kikaptak (lehet, hogy csak azért, mert nem láttam a meccset?).

A mi csapatunkat Moli irányította: „Vízi és Zsolt védekezik, te (én) a kapuban, Csiky, Kristóf és én támadok, ha valaki elfáradt, akkor Czinkán beáll a helyére.” Nos, ez az első percben borult, mivel Zsollika bennragadt a WC-ben, míg Vízi egy hatalmas gölt ragasztott felpályáról a pipába, ezzel elvesztve minden motivációját a további futballhoz. Azért egyszer még megpróbálta ugyanarra a kapura, csak a bökkenő az volt, hogy elfelejtette, hogy térfélet cseréltünk. Máig sem tudom, hogy hogyan, de valami légtormász csimpánz mozdulattal hártottam. *(Éjjen az összetartás! – a szerk.)* Miután az első két meccset **simán nyertük** (István 3:1, Árpád: 4:0), és a harmadikon 3:1-re vezettünk, biztosnak tűnt a bajnoki cím. Olyannyira, hogy a betonvédelmünk elment sütkérezni, és a csatárok is húzódoztak a visszahúzódáستól, a vége felé az ellenfél elég meleg helyzeteket teremtett nekem. Az utolsó gölt (3:2) akkor kaptuk, mikor mindenki a csapatból a hatosunk belül volt.

Hogy kitől féltünk igazán? Nos az *Árpádtól*, de kellemtlenül érte őket, hogy 3 perc után 2:0-ra vezettünk. Sokak szerint én voltam a legjobb a csapatban (*sokak szerint én írom a legjobb cikkeket a Fregattba... – pts*), de ha nem is a legjobb (magamról nem irhatok ilyet, és különben is szerény vagyok), inkább azt mondom, hogy jó napom volt, akárcsak a többieknek.

A lányokról annyit, hogy **értelmes játékszűlusukkal** a megérdemelt harmadik helyen végeztek, és szerintem, ha többet gyakorolnak, akkor jövőre a fiúk méltó partnerei lehetnének. Ifjabb fiamk pedig két győzelemmel másodikok lettek, úgyhogy már nemcsak a jövő matekosait láthatjuk bennük... Reméljük, jövőre megvédik azt a kupát, amit megnyertünk, de nem kaptunk még, mivel tavaly véglegesen hozzánk került a trófea, így a sulinak újat kellett volna csináltatnia.

Ezzel a kupasikerrel búcsúztak az iskolától a csapat tagjai: Bárány Kristóf, Czinkán Zsolt, Csikvári Gábor, Molnár Sáska Balázs, Szabó Zsolt, Vízi Gábor és a cikkrő:

– Szilágyi Zoltán

F-hírek

Dunkel Petra

BULL, BULL, BULL

Az elmúlt években, amióta idejárom, rendszeresen részt vettem a suliban rendezett kisebb-nagyobb bulikon, és ezalól a június 4-i sem volt kivétel.

Amikor 3/6-kor megérkeztem, két, kedvesnek a legnagyobb jóindulattal sem nevezhető rendező fogadott azzal, hogy most hagyjam el az épületet. Hát ez is jól kezdődik, gondoltam. Ezt 20 perc szobrozás követte, majd lassan elindultunk befelé.

A földszinten, hátul a *Quattro sound* rendezett disco-t. A zene jó volt, ezt bizonyítja az is, hogy végig sokan táncoltak a néha már-már szükösnek ható folyosón. Talán csak fél órán keresztül pangott ott az élet, amíg a *Chip & Dale show* ment a Nagyteremben. Az öt vonzó fiú fergeteges hangulatot csinált, hiszen az erotika melől a humor sem hiányzott. Néhány néző jópofa beszólással is fűszerezte a show-t, sőt, egy többek által Kiskaresznek nevezett srác vetkőzést rögtönzött, bizonyítva, hogy a profizmus vele született.

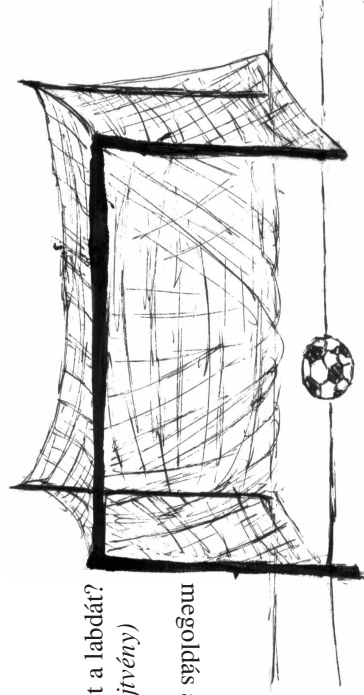
Különös érdeklődés kísérte az *Ultrahide* fellépését is. Akadtak persze technikai problémák, például az egyik mikrofon nem működött, de mindezt feledtette a zenéjük. Sok feldolgozás között akadt egy-egy saját szerzemény is, és őszintén szólva, nekem ez utóbbiak tetszettek jobban.

Az *Afro Magic* hangzásvilága számomra teljesen új volt. Azonban ritmusa magával ragadott, így könnyen megszerettem. Azt hiszem, nem voltam egyedül.

Utójára a progresszív zenéről, amelynek kedvelői az alagsorban találhattak egymásra. Valójában erről igen keveset tudok írni, mert ez nem az én világom. Sajátosság hangulat alakult ki odalenn, elzárva az iskola többi részétől.

Szinte biztos vagyok abban, hogy mindenki megtalálta a számára legjobb szórakozási lehetőséget, hiszen el kell ismernünk: nagyon széles skálán mozgott a fellelhető (hallható) zenék műfaja.

– Óvári Anna

Vajon ki védi ki ezt a labdát?
(kapuskereső rejtvény)

uo1a1o1o1o1 e s1p1o1o1e1u

melyről félnék, ez pedig a farkas.

Az éghajlatból adódóan bundájuk tökéletesen hőszigetelő. Ezt az is bizonyítja, hogy kint alszanak a havon, nem fűmek fedett fekhelyet maguknak. Az emberekkel szemben nem agresszívek, de egymás között mindig találnak okot a verekedésre. Egy különös tulajdonságuk, hogy *nem tudnak ugatni*, ugyanis amikor valamit jelezni akarnak farkasüvöltésbe kezdenek. Ha sok kutya bekapcsolódik ebbe a rituáléba, egy idő után elviselhetetlenné válik.

Ilyen fajta kutya például az *alaszakai malamut*, a *szibériai husky* és a *szamojéd spicc*. Ma már talán eme kutyák feladatának súlya csökkent, de tudásukat még megmutathatják a különféle szánversenyeken.

[Forrás: Szinák–Veress: Ó, azok a csodálatos ebek!]

– Perity Ilona

ÉRDEKES SZÁMOK A NAGYVILÁGBÓL

2,5 millió: ennyien haltak meg éhínség miatt Észak-Koreában az elmúlt 3 évben.

170 milliárdos él ma az Egyesült Államokban. 1982-ben viszont még csak 13-an voltak. Ilyen nagy lenne az infláció?!

30 tonna hulladékot gyűjtöttek össze a Mont Everest lejtőiről 1997-ben.

7,7 milliárd: a legutolsó számítások szerint 2040-re ennyien leszünk a világon. A teljes előrettekintés szerint pedig 2150-re a lakosság száma 3,6 milliárdra esik vissza, azaz a mai érték kétharmada alá. *(és amikor a Nap vörös óriássá válik? – a szerk.)*

25 millió tonna a metángáz egész évi kibocsátása a világ összes bányájából.

2 két hold, azaz 4 telihold várható ebben az évben. Legközelebb ilyen 2018-ban lesz.

51 % azon britek aránya, akik prémiumként egy évre elegendő ingyenes üzemanyagot választanának. Fél százalék választana egy évre elegendő Viagrát.

20 % azoknak a japánoknak az aránya, akik hisznek a 16. százai francia csillagász, Nostradamus világvége-jóslatában. *(De vajon miért jósolt Nostradamus 2000 utánra is eseményeket? – a szerk.)*

5-ször kell egy nap Kabul férfiainak imádkozniuk, hogy bűneiket megbánják.

Az orosz árvák **90 %-ának** még egy vagy mindkét szülője él. Sokakat kisebb, velük született rendellenesség miatt hagynak magukra a szülei.

És most következzen egy feladvány. Talán emlékeztek még a az *Üssön a hasára* c. tévéműsorra: ott az kapott pontot, aki a kívánt értékhez a legközelebbit tippelte. Ennek mintájára mi is felajánlunk 1 plusz pontot annak, akia Gordiusz-megfejtéséhez csatlolva a legjobb választ adja arra, hogy

Hányan vannak azok a gyerekek évente, akik súlyos születési rendellenességgel jönnek világra? (A legtöbbjük egyébként nem éri meg a 3 éves életkort.)

NAPFOGYATKOZÁS – 1999. AUGUSZTUS 11.

Mi a közös Plymouthban, Strasbourghban, Stuttgartban, Linzben, Temesvárbán és Siófokban? Többek között innen is látható a napfogyatkozás.

Egyre többet hallani róla, az egyik tévéadó szerint többmillió érdeklődő fog hazánkba látogatni, hogy láthassa, mert akkora esemény. Magyarországon utoljára 1842. július 8-án volt teljes napfogyatkozás, s az augusztus 11-i után legközelebb Közép-Európából 2075. július 13-án lesz újra látható.

Röviden összefoglalva, a jelenség oka az, hogy a Hold eltakarja a Napot. Ez a Föld csak egy kis részén, egy keskeny, de hosszú sávban figyelhető meg, ahol a Hold árnyékkoronája eléri a Föld felszínét.

Az augusztus 11-i napfogyatkozás árnyéksávja Anglia déli részétől húzódik Európán keresztül Indiáig. Az ebben a sávban élők láthatják a teljes napfogyatkozást, a zónával párhuzamos sávokban fekvő területek lakói pedig a részleges napfogyatkozásban gyönyörködhetnek. A sáv közepétől kifelé haladva egyre rövidebb időtartamig látható a jelenség. Magyarországon legtovább 2 perc 23 másodpercig tart. A centrális vonalhoz nagyon közel fekvő magyar városok többek között: Szombathely, Tihany, Balatonfüred, Szeged és Makó.

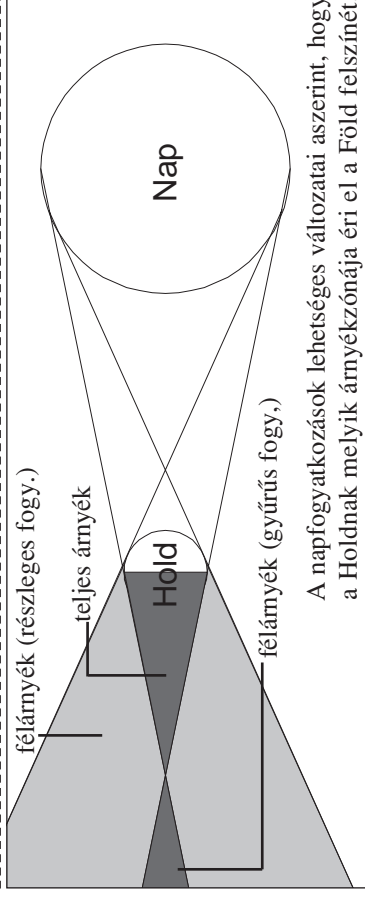
Milyen is ez a jelenség; A teljes napfogyatkozás részleges fogyatkozással indul, a Hold fokozatosan a Nap elé kerül. A teljes fedettségig nem szabad távcsővel vagy szabad szemmel a Napba nézni, mert az súlyos szemkárosodást okozhat. A „hagyományos” kormozott üveglappal is veszélyes a megfigyelés, mindenképpen speciális „fogyatkozó” szemüveget használjunk. A teljes fedettség előtt északnyugatról árnyékfal közeledik, és amikor teljesen eltakarja a Napot, látható lesz a Bailey-féle gyönyögfűzér.

Leirójáról nevezték el ezt a jelenséget a múlt században. A teljes napfogyatkozás pillanatában a Nap sugarai a Hold egyenetlen felszínén, a völgyekben, hasadékokon át még látszanak. Ezek a fényes pontok egy gyöngyosorhoz ahsonló alakzatot alkotnak. A teljes fogyatkozás bekövetkeztekor már ezek sem látszanak, kis időre feltűnnek az ún. protuberanciák („lángnyelvek”); majd a Nap koronája, a Nap legkülső légköre. Egy teilihoidas éjszaka sötétjéhez hasonlókak a fényviszonyok ekkor. Látszanak a fényesebb csillagok és bolygók. Hűvösebbé válik a levegő, akár 10 fokot is eshet a hőmérséklet.

A <http://umbra.gsfc.nasa.gov/ec1/pse/951024> oldalon további ismertetőt és képeket találunk.

Magyarországon 76 évet kell várni a következő teljes napfogyatkozásra. Aki teheti, élőben nézze meg ezt a „természeti látványosságot” augusztus 11-én, az ország különböző pontjain más-más időpontban: 11:46 és 11:57 között, 2 perc 23 másodperc. Fény, sötét, fény. Félélmetes és csodálatos pillanatok, utoljára az évezredben.

– *Dunkel Petra*

A napfogyatkozások lehetséges változatai aszerint, hogy a Holdnak melyik árnyékzónája éri el a Föld felszínét.

Színház

Költő András

DRÁMAI GYAKORLATOK

Bárki joggal gondolhatná, hogy egy színjátszókörnek nincs más dolga, mint színdarabokat kiválasztani, elpróbálni és előadni. De ez nincs így! A legfontosabb munka fejleszteni a színészek különböző képességeit. Ezek: a beleélés, a képzelőerő és a képzelet, a koncentráció, a fegyelem, a visszafogottság stb.

E képességek fejlesztésére gyakorlatokat szoktunk végezni, melyekből kiválasztottam pár ízelítőt a Fregatt olvasóinak. A gyakorlatok nem csak a színészpárlánták épülésére, de társaságban – ha nincs más játékötletünk – kitűnően felhasználhatók.

Szópárbaj: Két ember egymással szembeáll. A kezdő játékos mond egy tetszés szerinti szót, amire a másodiknak újabb szót kell mondania, az elsőt, ami a kezdőszótról az eszébe jut. A játék lényege, hogy minél gyorsabban kell mondanunk a szavakat, és meg kell tudnunk indokolni, mért asszociáltunk egy-egy szóra. Ez a játék a koncentrációs képességet és az asszociációs készséget fejleszti. *(Az asszociáció okát a mindennapi életben nehéz vagy lehetetlen kideríteni, mivel „öszönös” cselekedeteinket gyakran ilyen a spontán asszociáció is) a már rég „elfeledett” emlékeképek alapján a tudatalattink irányítja. – a szerk.)*

Szembe és keresztbe: Jelöljünk ki két témát, szituációt, amiben két-két ember szerepel (pl. eladó és vevő a boltban, szerelmespár veszekszik, valaki meg akar értetni valamit egy másik emberrel), és hozzá két-két embert. A szituáció szereplőit egymással szembe állnak, de a két helyzetben szereplő párok keresztben, így egymáson „keresztül” tudnak beszélni. Tapsra váltanak, így nemcsak a saját, de a másik páros beszédére is figyelniük kell. A gyakorlat is a koncentrációt és a képzelőerőt fejleszti.

Következő számunkban arról olvashattok majd, milyen próbákat tartanak a bemutató előtt az igazi színházakban, és ebből mit tud megvalósítani egy színjátszókör.